

K 10 120

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2007

Jana HNÍZDILOVÁ

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Studijní program : Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Jméno a příjmení: Jana HNÍZDILOVÁ

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku - pro české firmy

Název tématu: Odměňování zaměstnanců společnosti

Zásady pro vypracování
**ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ VYBRANÉ
SPOLEČNOSTI**

Cíl práce:

Posoudit systém odměňování zaměstnanců vybrané společnosti a navrhnout kroky, které by vedly ke zlepšení efektivnosti tohoto systému

Osnova:

1. Právní úprava tvorby mzdových systémů a kolektivního vyjednávání
2. Základní vymezení pojmů týkajících se daného tématu
3. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu
4. Zhodnocení aplikovaného mzdového systému a způsobu odměňování
5. Navržení možných opatření pro zlepšení efektivnosti současného systému

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

Autor:

Jana Hnízdilová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Katedra ekonomiky

Akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana HNÍZDILOVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku - pro české firmy**

Název tématu: **Odměňování zaměstnanců vybrané společnosti**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Posoudit systém odměňování zaměstnanců ve vybrané společnosti a navrhnout kroky, které by vedly ke zlepšení efektivity tohoto systému

Osnova:

1. Právní úprava tvorby mzdových systémů a kolektivního vyjednávání
2. Základní vymezení pojmů týkajících se daného tématu
3. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu
4. Zhodnocení aplikovaného mzdového systému a způsobu odměňování
5. Navržení možných opatření pro zlepšení efektivity současného systému

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentka JH
370 05 České Budějovice

Rozsah práce: 40 - 50 stran

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Kleibl, J., Hüttlová, E., Dvořáková, Z.: Stimulace pracovníků a tvorba
mzdových soustav. Praha, VŠE 1998

Tomší, I.: Mzdy, předpisy a praxe 2005. Olomouc, ANAG 2005

Hůla, L.: Odměňování a mzdové formy v podnikatelské praxi. Praha,
Menu 1996

Kocourek, J., Trylč, L.: Mzda, plat a jiné formy odměňování za práci
v ČR. Olomouc, ANAG 2004

Provazník, V., Komárková, R.: Motivace pracovního jednání. Praha, VŠE
1998

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce:

7. března 2006

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2007

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13 ①
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 7. března 2006

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „Odměňování zaměstnanců vybrané společnosti“ vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 20. dubna 2007

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Tomáši Volkovi, Ph.D. za odborné vedení, konzultace a cenné rady při psaní bakalářské práce.

Děkuji panu Milanu Bachanovi za poskytnuté informace při vypracování této bakalářské práce.

ABSTRACT

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

The aim of this bachelor thesis was to study remuneration in chosen company. In general, remuneration is both financial and non-financial rewarding, but also the philosophy, strategy, policy, plans and methods used by companies in organizing and maintaining their wage systems.

The first part of the bachelor thesis analyses the theories of remuneration. In the second part, the description and analysis of wage system in a company is conducted. Conclusion consists mainly of the recommendations how to improve the system in the company.

Key words: Remuneration, Finance, Labour costs, Legislation

3. METODIKA

3.1. Technika přípravy literární rešerše

3.2. Technika sběru dat

3.3. Metodický postup

3.4. Technika zpracování dat

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. Charakteristika vybraného podniku

4.1.1. Vznik a vývoj

4.1.2. Předmět činnosti

4.1.3. Základní kapitál

4.1.4. Způsob zastupování

4.1.5. Organizační struktura

4.2. Mzdový systém podniku

4.2.1. Složky mzdy

4.2.1.1. Základní mzda

4.2.1.2. Mzdové příplatky

4.2.1.3. Další mzdové složky

4.2.2. Systém odměn a sociálních výhod

4.2.2.1. Odměny

4.2.2.2. Sociální výhody

1. ÚVOD	7
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	8
2.1. Právní úprava tvorby mzdových systémů a kolektivního vyjednávání v podnikatelské sféře	8
2.1.1. Základní východiska úpravy pracovněprávních vztahů	8
2.1.1.1. Pracovněprávní předpisy	8
2.1.1.2. Základní pravidla pracovněprávních vztahů	12
2.1.2. Odměňování zaměstnanců	13
2.1.2.1. Obecná pravidla	13
2.1.2.2. Mzda	14
2.2. Odměňování	16
2.2.1. Mzdová soustava a systémy řízení odměňování	18
2.2.1.1. Peněžní odměny	20
2.2.1.2. Nepeněžní odměny	27
2.2.1.3. Celková odměna	28
3. METODIKA	29
3.1. Technika přípravy literární rešerše	29
3.2. Technika sběru dat	29
3.3. Metodický postup	29
3.4. Technika zpracování dat	29
4. PRAKTICKÁ ČÁST	30
4.1. Charakteristika vybraného podniku	30
4.1.1. Vznik a vývoj	30
4.1.2. Předmět činnosti	31
4.1.3. Základní kapitál	31
4.1.4. Způsob zastupování	31
4.1.5. Organizační struktura	32
4.2. Mzdový systém podniku	33
4.2.1. Složky mzdy	34
4.2.1.1. Základní mzda	34
4.2.1.2. Mzdové příplatky	38
4.2.1.3. Další mzdové nároky	40
4.2.2. Systém odměn a sociálních výhod	40
4.2.2.1. Odměny	40
4.2.2.2. Sociální výhody	43

4.3. Vývoj mezd	44
4.3.1. Průměrné mzdy	44
4.3.2. Struktura mezd	47
4.4 Analýza nákladů práce	50
4.4.1. Struktura nákladů práce	50
4.4.2. Podíl nákladů práce na celkových nákladech	51
4.4.3. Náklady práce na jednoho zaměstnance	51
4.5. Shrnutí systému odměňování ve společnosti a návrhy na vylepšení	53
5. ZÁVĚR	55
6. SEZNAM LITERATURY	58
7. SEZNAM PŘÍLOH	60

jejich přínosu, dovedností a schopností a jejich tržní hodnoty. Je utvářen v rámci filozofie, strategie a politiky odměňování organizace a zahrnuje uspořádání procesů, praxe, struktur a postupů, které zabezpečují a udržují vhodné typy úrovně mezd a platů, zaměstnaneckých výhod a jiných forem odměny.

Pokud má být systém odměňování v podniku úspěšný a efektivní, je třeba, aby byl stabilní a zajišťoval, aby rozdíly v odměně za práci byly založeny na rozdílech v požadavcích na práci a na pracovních podmínkách. Úroveň mezd a platů by se neměla odchýlovat od úrovně převažující ve společnosti, popř. od úrovně ve stejném nebo podobném odvětví.

Systém odměňování by měl být srovnatelný s úsilím, které zaměstnanec projevuje během své profesionální aktivity, měl by dát zaměstnanci pocit, že není v poměru k jiným zaměstnancům ve finanční nevýhodě. Eventuální rozdíly v odměňování jsou pochopitelné a zdůvodnitelné tím, že existuje oprávněná diferenciace. Tento systém by měl být založen na známých mechanismech, pochopitelných všem zaměstnancům.

Klíčovým problémem odměňování pracovníků je vytvoření přiměřeného, spravedlivého a motivujícího systému odměňování. Ten by měl být vytvořen tak, aby co nejlépe vyhovoval konkrétnímu podniku, jeho potřebám i potřebám jeho pracovníků. Důležitým faktorem je, aby takový systém odměňování byl akceptován pracovníky. Proto je vhodné, aby se podíleli na jeho vyvážení, zavádění a fungování.

1. ÚVOD

Odměňování neznamená pouze mzdu nebo plat, popř. jiné formy peněžní odměny, které poskytuje organizace pracovníkovi jako kompenzaci za vykonávanou práci. Moderní pojetí odměňování je mnohem širší. Zahrnuje povýšení, formální uznání (pochvaly) a také zaměstnanecké výhody (zpravidla nepeněžní) poskytované organizací pracovníkovi nezávisle na jeho pracovním výkonu, pouze z titulu pracovního poměru nebo jiného vztahu, na jehož základě pracovník pro organizaci pracuje.

Systém odměňování zaměstnanců se skládá ze vzájemně propojených politik, systému procesů a praktických postupů organizace při odměňování zaměstnanců podle jejich přínosu, dovedností a schopností a jejich tržní hodnoty. Je utvářen v rámci filozofie, strategie a politiky odměňování organizace a zahrnuje uspořádání procesů, praxe, struktur a postupů, které zabezpečují a udržují vhodné typy úrovně mezd a platů, zaměstnaneckých výhod a jiných forem odměny.

Pokud má být systém odměňování v podniku úspěšný a efektivní, je třeba, aby byl stabilní a zajišťoval, aby rozdíly v odměně za práci byly založeny na rozdílech v požadavcích na práci a na pracovních podmínkách. Úroveň mezd a platů by se neměla odchýlovat od úrovně převažující ve společnosti, popř. od úrovně ve stejném nebo podobném odvětví.

Systém odměňování by měl být srovnatelný s úsilím, které zaměstnanec projevuje během své profesionální aktivity, měl by dát zaměstnanci pocit, že není v poměru k jiným zaměstnancům ve finanční nevýhodě. Eventuální rozdíly v odměňování jsou pochopitelné a zdůvodnitelné tím, že existuje oprávněná diferenciace. Tento systém by měl být založen na známých mechanismech, pochopitelných všem zaměstnancům.

Klíčovým problémem odměňování pracovníků je vytvoření přiměřeného, spravedlivého a motivujícího systému odměňování. Ten by měl být vytvořen tak, aby co nejlépe vyhovoval konkrétnímu podniku, jeho potřebám i potřebám jeho pracovníků. Důležitým faktorem je, aby takový systém odměňování byl akceptován pracovníky. Proto je vhodné, aby se podíleli na jeho vyvážení, zavádění a fungování.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1. Právní úprava tvorby mzdových systémů a kolektivního vyjednávání v podnikatelské sféře

2.1.1. Základní východiska úpravy pracovněprávních vztahů

Přechod od centrálně řízené ekonomiky započatý na přelomu osmdesátých a devadesátých let směrem k demokratickému společenskému prostředí a liberálnímu ekonomickému prostředí vyžadoval zásadní změny právní základny fungování ekonomiky. Tyto změny se nutně musely projevit v oblasti pracovněprávních legislativních norem a vedly postupně k novelám, nebo k tvorbě nových pracovněprávních norem, které zcela novým způsobem upravily pracovní právní vztahy mezi zaměstnavateli, zaměstnanci a odborovou organizací a vytvořily předpoklady pro liberalizaci ekonomiky a formování trhu práce, který by ji odpovídal.

Potřeba liberalizace ekonomiky a uvolnění trhu práce a s ním spojených kategorií v oblasti zaměstnanosti a odměňování vyžadovalo přijetí nových zákonných norem.

Postupně od roku 1990 byly novelizovány některé nevyhovující a později vytvořeny nové právní normy. (KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4).

Poslední novelizace a úprava pracovněprávních vztahů nabyla platnosti 1.1.2007 a čítá mnoho změn v této oblasti.

2.1.1.1. Pracovněprávní předpisy

Ministerstvo práce a sociálních věcí vypracovává většinu návrhů pracovněprávních předpisů ČR.

Základním předpisem je zákon č. 262/2006 Sb.¹, zákoník práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., který upravuje pracovní právní vztahy mezi zaměstnanci a

¹ Tento zákon upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; tyto vztahy jsou vztahy pracovními. Upravuje rovněž právní vztahy kolektivní povahy. Právní vztahy kolektivní

zaměstnavateli, a mimo jiné definuje pojem závislé práce, pracovní doby, práci přesčas, pracovní pohotovost, poskytování platu, mzdy a odměny za pracovní pohotovost, jakož i zjišťování a používání průměrného výdělku pro pracovněprávní účely. Dalšími důležitými předpisy jsou mimo jiné **zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání**, ve znění pozdějších předpisů - upravuje kolektivní vyjednávání mezi příslušnými odborovými organizacemi a zaměstnavateli za případné součinnosti státu, jehož cílem je uzavření kolektivní smlouvy, a **zákon č. 309/2006 Sb.**, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (**zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**, jehož existenci zákoník práce předpokládá. (www.mpsv.cz, lit. 13)

a) Zákoník práce (zákon č. 65/1965 Sb. a jeho pozdější úpravy) byl podstatným způsobem novelizován zákony z r. 1991, 1992, 1993 a 1994. Smyslem úpravy bylo vytvoření podmínek pro vznik a rozvoj trhu práce, zrovnoprávnění vztahu zaměstnavatel a zaměstnanec bez ohledu na formu vlastnictví zaměstnavatelské organizace a zvýšení pracovní mobility a možnosti zaměstnavatele přizpůsobovat počet a strukturu pracovníků potřebám efektivního podnikání. (KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4).

Nové pojetí zákoníku práce (§1 až 4, §13, §14 ZP)² - úprava, která vešla v platnost dne 1.1.2007 – je postavena na třech konstrukčních principech:

- upravuje závislou práci
- vychází ze zásady „co není zakázáno je dovoleno“
- je navázán na občanský zákoník

- **Závislá práce** je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance při splnění dalších podmínek, uvedených v zákoně, je závislou prací. Těmito podmínkami jsou osobní výkon práce podle pokynů zaměstnavatel, jeho jménem, na jeho odpovědnost a náklady, za mzdu, plat či odměnu za práci, v pracovní době či jinak stanovené

povahy, které souvisejí s výkonem závislé práce, jsou vztahy pracovněprávními. Zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje též některé právní vztahy před vznikem pracovněprávních vztahů.

² Popis paragrafů lze najít na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí pod odkazem http://www.mpsv.cz/pupopa.php?ID=265_1965_1

nebo dohodnuté době a na pracovišti zaměstnavatele nebo jiném dohodnutém místě. Závislá práce může být vykonávána výlučně v pracovněprávním vztahu podle zákoníku práce, pokud není upravena zvláštním předpisem.

• **Zásada „co není zakázáno je dovoleno“** – práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích mohou být upraveny odchylně od zákoníku práce (§2 odst. 1 ZP), pokud to ovšem zákon nevyklučuje. Jde o projev liberalizace pracovněprávních vztahů, z níž má nový zákoník práce vycházet – a tedy i o posílení smluvní volnosti. K odchylné úpravě práv nebo povinností může dojít smlouvou, případně vnitřním předpisem zaměstnavatele (§ 2 odst. 2 ZP). Pokud jde o smlouvy, může být tato úprava obsažena jak v kolektivní smlouvě, tak i v jakékoliv individuální smlouvě (například v pracovní smlouvě, manažerské smlouvě a podobně). Na rozdíl od předchozího zákoníku práce, nový zákon až na výjimky nestanoví preferenci kolektivních smluv před smlouvami individuálními. Při takovém sjednávání pracovních podmínek a práv zaměstnanců bude ovšem nezbytné dodržet základní zásady pracovněprávních vztahů, uvedené v § 13 a § 14 ZP. Půjde zejména o zásadu rovného zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky a zákaz diskriminace, jakož i zásadu souladu výkonu pracovněprávních vztahů s dobrými mravy.

• **Vazba na občanský zákoník** – Pracovněprávní vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jsou součástí práva soukromého, a jsou proto zakládány zásadně smlouvami. Nejobecnějším zákonem upravujícím soukromoprávní vztahy je občanský zákoník – ten má proto být použit i pro pracovněprávní vztahy. Vztahem obou zákonů řeší nový zákoník práce na tzv. principu delegace. Občanský zákoník se na pracovněprávní vztahy použije jen tehdy, jestliže to zákoník práce výslovně stanoví (§ 4 ZP). (BOŘIVOJ, Š., 2007, lit. 9)

b) Zákon o zaměstnanosti č.1/1991 Sb., a jeho další novelizace je právní normou, jejímž cílem bylo právně zabezpečit dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti, která vychází z principu práva na svobodnou volbu povolání a přípravy k němu, jakož i práva podnikat a provozovat hospodářskou činnost. Součástí

² Popis paragrafů lze najít na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí pod odkazem http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z65_1965_1

2.1.1.2. Základní pravidla pracovněprávních vztahů

Jde o nejobecnější a velmi významná pravidla s univerzálním dosahem na pracovněprávní vztahy a pro výklad jednotlivých právních norem. Tyto zásady jsou v novém zákoníku práce uvedeny souhrnně v § 13 a § 14.

V oblasti pracovního práva musí být respektovány tyto zásady:

1, Zákaz přenášet riziko z výkonu závislé práce na zaměstnance

2, Zásada rovnosti všech zaměstnanců, pokud jde o jejich pracovní podmínky, včetně odměňování za práci a poskytování jiných peněžitých nebo nepeněžitých plnění, odbornou přípravu a příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání, a také pokud jde o samo přijímání do zaměstnání.

3, Zákaz diskriminace – nový zákoník práce sice diskriminaci nevymezuje, protože by ji měl upravit obecný antidiskriminační zákon, je ale možné a dokonce nutné z hlediska posuzovat analogicky podle zákona o zaměstnanosti. Diskriminací tak je rozlišování z důvodu rasových, etnicko-národnostních z důvodů přesvědčení nebo občanské angažovanosti či z důvodů, které charakterizují určitou osobu (např. pohlaví, věk, zdravotní stav, manželský nebo rodinný stav, povinnosti k rodině aj.), zahrnující i zákaz obtěžování, včetně sexuálního obtěžování.

4, Zákaz při výkonu práv a povinností bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných účastníků pracovněprávního vztahu.

5, Vytváření a rozvíjení pracovněprávních vztahů a výkon práv a povinností v souladu s dobrými mravy.

6, Zásada stejné mzdy (platu či odměny), popřípadě jiných peněžitých plnění a plnění peněžitě hodnoty za stejnou práci a za práci stejné hodnoty, která zajišťuje rovnost v odměňování.

7, Zásada komunikace zaměstnavatele se zaměstnanci, vyjádřená jeho povinností informovat zaměstnance o stavu podniku a o závažných otázkách pracovních podmínek.

není sjednána v kolektivní smlouvě, a pro zaměstnance, kterým se za práci poskytuje plat. Nedosáhne-li mzda nebo plat zaměstnance bez mzdy nebo platu za práci přesčas, příplatku za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli příslušné nejnižší úrovně zaručené mzdy, je zaměstnavatel povinen poskytnout mu doplatek obdobně jako u minimální mzdy.

Mzda, plat a jejich jednotlivé složky stanovené, sjednané nebo určené za hodinu práce přísluší zaměstnanci i za zlomky hodin, které odpracoval v období, za které se mzda nebo plat poskytuje (§ 141 odst. 2 ZP). Znamená to, že zaměstnavatel nemůže odpracovanou dobu zaokrouhlovat a proplácet mzdu např. pouze za celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny. Zaměstnanec má právo na proplacení veškeré odpracované doby. Jakou dobu skutečně odpracoval, posuzuje jeho nadřízený.

(CHLÁDKOVÁ, A, 2007, lit. 10) pracovním prostředím náleží ve výši nejméně 10% základní sazby minimální mzdy (§117 ZP). Vymezení tohoto prostředí obsahuje 567/2006 Sb.

Příplatek Zákoník práce vychází z možnosti mzdu buď sjednat (v kolektivní, pracovní či jiné smlouvě), nebo stanovit. Pro stanovení mzdy zaměstnavatelem přitom určuje, že se tak děje vnitřním předpisem nebo mzdovým výměrem. Pokud nejsou údaje o způsobu odměňování, o termínu a místě výplaty mzdy obsaženy ve smlouvě nebo vnitřním předpisu, je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci nejpozději v den nástupu do práce písemný mzdový výměr, který obsahuje tyto údaje.⁽¹⁰⁾

Nový zákoník práce nestanoví možnost sjednávat mzdu s přihlédnutím k práci přesčas. Nová úprava nebrání v sjednání paušální částky, je však nezbytné, aby při stanovení mzdy byla paušální částka sjednána odděleně a vztažena ke specifikovanému objemu předpokládané práce přesčas.

a) Mzdové příplatky

Za práci přesčas přísluší zaměstnanci dosažená mzda a příplatek nejméně ve výši 25% průměrného výdělku. Po dohodě se zaměstnancem může být poskytnuto náhradní volno v rozsahu práce přesčas místo příplatku. Není-li poskytnuto náhradní volno v době tří kalendářních měsíců po výkonu práce přesčas nebo v jinak dohodnuté době, náleží zaměstnanci příplatek za práci přesčas (§114 ZP).

2.2. Odměňování

Za dobu *práce ve svátek* přísluší zaměstnanci dosažená mzda a náhradní volno v rozsahu práce konané práce ve svátek. Za dobu čerpání náhradního volna náleží náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku. Po dohodě se zaměstnancem může být poskytnut příplatek k dosažené mzdě nejméně ve výši průměrného výdělku místo náhradního volna.

Příplatek za noční práci není stanoven minimální pevnou částkou, ale přísluší zaměstnanci ve výši nejméně 10% průměrného výdělku, není-li sjednáno v kolektivní smlouvě jinak (§116 ZP). To znamená, že v kolektivní smlouvě může být sjednaná částka nižší, například pevná částka shodně pro všechny zaměstnance.

Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí náleží ve výši nejméně 10% základní sazby minimální mzdy (§117 ZP). Vymezení tohoto prostředí obsahuje nařízení vlády č. 567/2006 Sb.

Příplatek za práci v sobotu a v neděli je povinný i v podnikatelské sféře. Jeho výše činí nejméně 10% průměrného výdělku

Odměna za pracovní pohotovost přísluší zaměstnanci za dobu pracovní pohotovosti nejméně ve výši 10% průměrného výdělku. V kolektivní smlouvě lze sjednat jinak, tedy i nižší plnění (§140 ZP). (CHLÁDKOVÁ, A, 2007, lit. 10)

- *hodnota jedince* – hodnota přiznávaná jednotlivým pracovníkům, jež vyplývá z formálních nebo neformálních hodnocení nebo z procesů hodnocení pracovního výkonu;
- *přínos jednotlivce nebo týmu* – odměny jednotlivců nebo týmů podle výkonu, dovedností nebo schopností;
- *kolektivní vyjednávání* – jednání o mzdách a platech s odbory (www.jhvc.cz - lit.12)

V procesu formování lidských zdrojů organizace, jejich struktury a vlastností má mimořádně významnou úlohu i systém odměňování v organizaci. Systém odměňování v organizaci tvoří:

2.2. Odměňování (zahrnuje tvorbu a uplatňování mzdových systémů a jeho

V odměňování jde o to, jak jsou lidé odměňováni v souladu s hodnotou, jakou mají pro organizaci. Odměňování v nejširším slova smyslu zahrnuje jak peněžní, tak nepeněžní odměňování, ale také filozofii, strategii, politiku, plány a postupy používané organizacemi v zájmu rozvoje a udržování systémů odměňování.

Středem zájmu a v podstatě i vyústěním celého systému odměňování pro pracovníka i pro organizaci je úroveň mezd a platů. Obecně je úroveň mezd či platů pro práce i pro jednotlivé pracovníky určována vzájemnou kombinací řady faktorů, z nichž nejvýznamnější jsou:

- *vnější hodnota práce (vnější podmíněnost)* – tržní sazby pro práce, tak jak jsou ovlivněny ekonomickými faktory působícími na vnějším trhu práce; v podnikatelské sféře jsou tyto sazby odhadovány pomocí průzkumů na trhu práce (mzdových šetření), a jsou podkladem pro rozhodování o úrovni mezd a platů. V organizacích veřejné správy je úroveň tržních sazeb prací vtělena do příslušných mzdových předpisů;
- *vnitřní hodnota práce (vnitřní podmíněnost)* – relativní hodnota práce na vnitřním trhu práce, která vyplývá z formálních nebo neformálních procesů hodnocení prací; i tento faktor je v systému odměňování veřejné správy v podstatě dán mzdovým předpisem;
- *hodnota jedince* – hodnota přiznávaná jednotlivým pracovníkům, jež vyplývá z formálních nebo neformálních hodnocení nebo z procesů hodnocení pracovního výkonu;
- *přínos jednotlivce nebo týmu* – odměny jednotlivců nebo týmů podle výkonu, dovedností nebo schopností;
- *kolektivní vyjednávání* – jednání o mzdách a platech s odbory (www.mvcr.cz - lit.12)

V procesu formování lidských zdrojů organizace, jejich struktury a vlastností má mimořádně významnou úlohu i systém odměňování v organizaci. Systém odměňování v organizaci tvoří:

2.2.1. Mzdová soustava a systémy řízení odměňování

Mzdové vztahy v podniku plní svoji funkci vždy v určitém mzdovém systému, jehož struktura a funkce je v našich podmínkách stejně jako ve všech vyspělých zemích dána nejen požadavky racionální organizace činností a vedení lidí, ale i ekonomickými principy a v neposlední řadě je upravena také právním systémem, zabezpečujícím fungování mezd (zákon o mzdě a platu, zákoník práce, zákon o kolektivním vyjednávání). Stanovení stimulačně účinné mzdy (platu) pro zaměstnance firmy patří k základním úkolům každého podnikového systému řízení, a tím k základním úkolům každého vedoucího, odpovědného za vedení podřízených pracovníků. (KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4)

Jednou z hlavních výzev pro podnik je vyvinout systém odměňování, který motivuje lidi. Čím méně někdo vydělává, tím důležitější se stává velikost jeho platu. Čím více lidé vydělávají a čím více se ztotožňují s tím, co dělají, tím nižší je relativní důležitost peněz. Na jejich místo nastupuje uznání za výsledky a volnost jednání, tzn. možnost ovlivnit co se stane. (HAGEMANNOVÁ, G., 1995, lit. 2)

Systém odměňování musí odpovídat třem cílům:

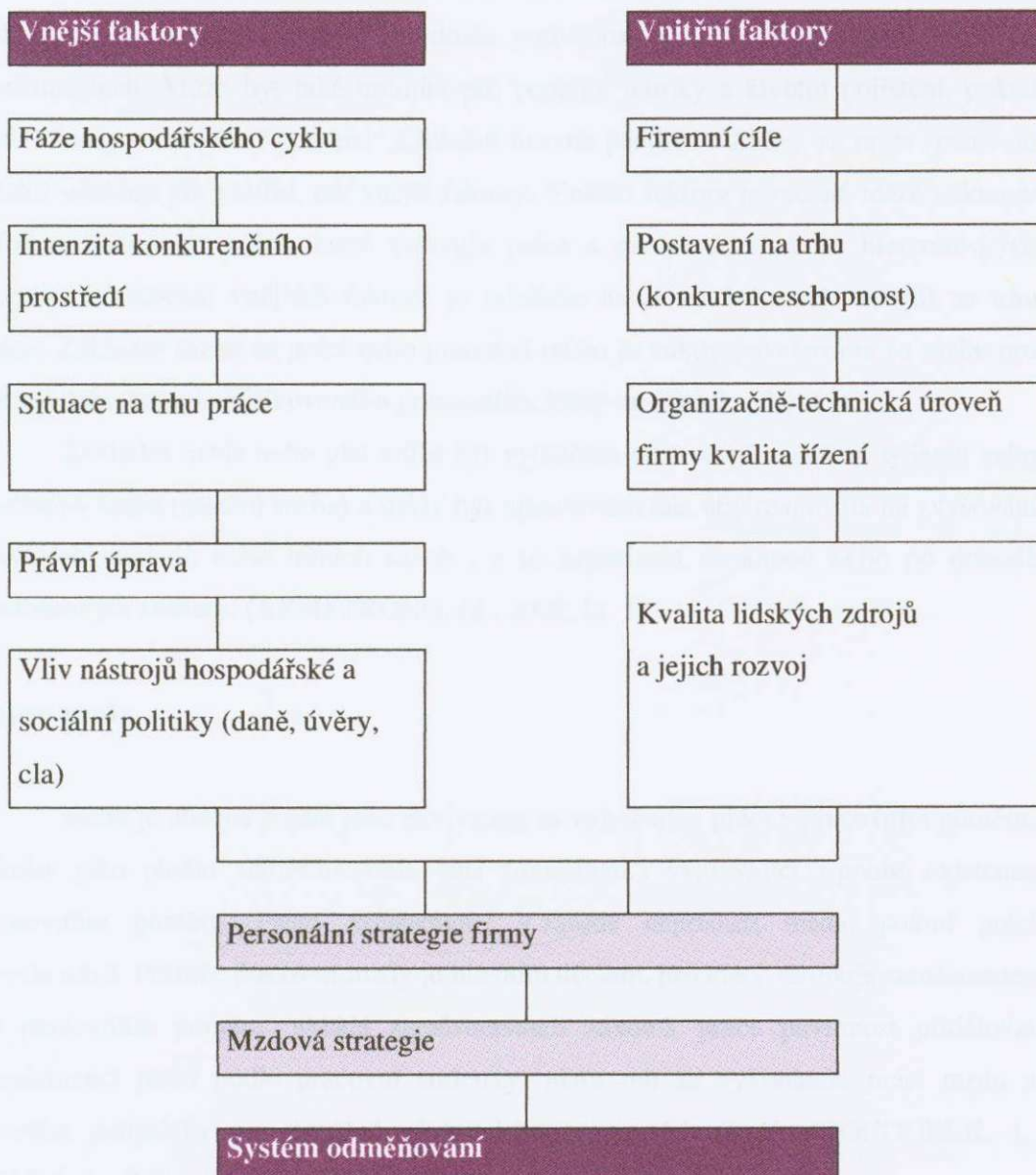
Být přitažlivý, podporovat motivaci zaměstnanců. To znamená být srovnatelný s odměnami, které jsou nabízeny v jiných firmách a s úsilím, které zaměstnanec projevuje během své profesionální aktivity. Systém odměňování pomáhá jak při rozhodování zaměstnanců mezi různými nabídkami firem, tak při jejich stabilizaci ve firmě, což je podmíněno ekonomickými požadavky a situací firmy.

Být spravedlivý, to znamená dát zaměstnanci pocit, že není v poměru k jiným zaměstnancům ve finanční nevýhodě. Znamená to také, že eventuální rozdíly v odměňování jsou pochopitelné a zdůvodněné, že existuje oprávněná diferenciací.

Být jasný. To znamená že systém musí být založen na známých mechanismech, pochopitelných všem zaměstnancům. (LIVIAN, F.Y., PRAŽSKÁ, L., 1997, lit. 8).

Při vymezení cílů i nástrojů utváření firemní mzdové strategie je nutno brát v úvahu jak vlivy vnějšího prostředí firmy, tak i vlivy vnitřní, vyplývající z dosaženého stavu řízení, organizačního uspořádání firmy a struktury lidských zdrojů.

(KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4)

2.2.1.1. Peněžní odměny

a) Základní peněžní odměna

Základní peněžní odměna (také základní mzda nebo plat) je pevný plat nebo mzda, kterou tvoří sazba (tarif) za určitou práci nebo pracovní místo. Pro manuální pracovníky může jít o časovou nebo denní sazbu. Základní peněžní odměna může být základnou pro určení dodatečných odměn v závislosti na výkonu, schopnostech nebo dovednostech. Může být také určující pro penzijní nároky a životní pojištění, pokud jsou vázány na peněžní odměnu. Základní úrovně peněžní odměny za práci (pracovní místo) odrážejí jak vnitřní, tak vnější faktory. Vnitřní faktory je možné měřit některou z forem hodnocení práce, která zařazuje práce a pracovní místa do hierarchických stupnic. Hodnocení vnějších faktorů je založeno na sledování sazeb (tarifů) na trhu práce. Základní sazba za práci nebo pracovní místo je někdy považována za sazbu pro způsobilého nebo kvalifikovaného pracovníka, který tuto práci vykonává.

Základní mzda nebo plat může být vyjádřena jako roční, měsíční, týdenní nebo hodinová sazba (časová sazba) a může být upravována tak, aby reagovala na zvyšování životních nákladů nebo tržních sazeb, a to organizací samotnou nebo po dohodě s odborovým svazem. (ARMSTRONG, M., 2002, lit. 1)

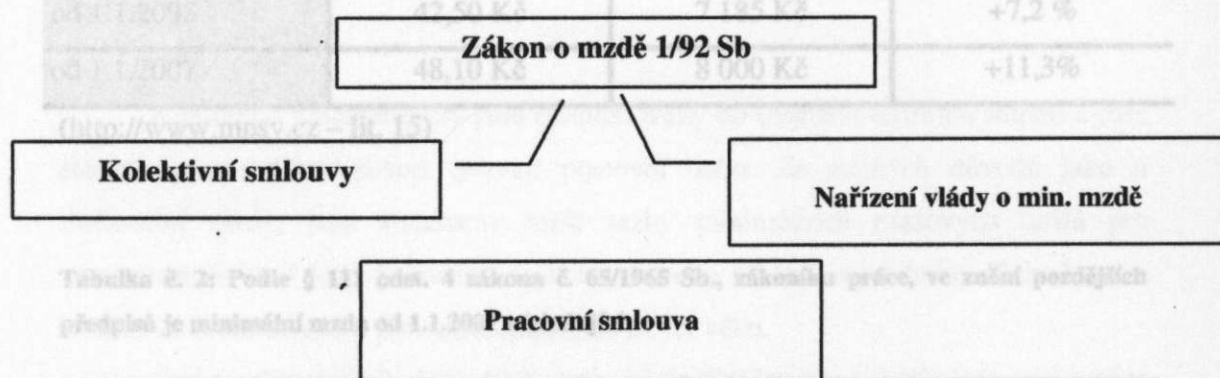
Pojem mzdy

Mzda je obecně pojata jako ekvivalent za vykonanou práci v pracovním poměru, nikoliv jako plnění zaměstnavatele vůči zaměstnanci vyplývající z pouhé existence pracovního poměru. Proto zaměstnanci v zásadě nepřísluší mzda, pokud práci nevykonává. Protože dosažení mzdy je hlavním účelem, pro který vstupuje zaměstnanec do pracovního poměru, ukládá zaměstnavateli zákoník práce povinnost přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu a vytvářet podmínky pro úspěšné plnění jeho pracovních úkolů. (KOCOUREK, J., TRYLČ, L., 2004, lit. 5)

Mzdou se rozumí dle §4 odst. 2 zákona o mzdě „peněžitá plnění nebo plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci, a to podle její složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, podle obtížnosti pracovních

podmínek, pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků“. Naopak, pojmu mzdy nelze dle zmíněného ustanovení podřadit „další plnění poskytovaná zaměstnavatelem v souvislosti se zaměstnáním“, zejména náhrady mzdy, odstupné, cestovní náhrady, výnosy z kapitálových podílů nebo obligací a odměnu za pracovní pohotovost. (<http://www.mpsv.cz>)

Mzda se sjednává především v pracovní či jiné individuální smlouvě nebo v kolektivní smlouvě. Zaměstnanec může také pravidla pro poskytování mzdy stanovit ve vnitřním mzdovém předpisu. Může mzdu zaměstnanci rovněž určit individuálním aktem (např. tzv. mzdovým výměrem). Mzda musí být sjednána písemně před výkonem práce, za kterou tato mzda přísluší. (KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4)

Minimální mzda - mzda nesmí být nižší než minimální mzda. Její výše je stanovena nařízením vlády. Nedosáhne-li celková mzda výše minimální mzdy, náleží zaměstnanci doplatek do minimální mzdy.

(KLEIBL, J., DVOŘÁKOVÁ, Z., ŠUBRT, B., 2001, lit. 3)

Kolektivní smlouva – kolektivní smlouva je smlouva mezi zaměstnanci, zastoupenými např. odborovou organizací a zaměstnavatelem (případně sdružením zaměstnavatelů), upravující individuální a kolektivní vztahy mezi nimi.

Tabulka č. 1: Vývoj minimální mzdy od roku 1998

Minimální mzda			
Období	Hodinová sazba	Měsíční sazba	Změna
od 1.1.1998	14,80 Kč	2 650 Kč	-
od 1.1.1999	18,00 Kč	3 250 Kč	+22,6 %
od 1.7.1999	20,00 Kč	3 600 Kč	+10,8 %
od 1.1.2000	22,30 Kč	4 000 Kč	+11,1 %
od 1.7.2000	25,00 Kč	4 500 Kč	+12,5 %
od 1.1.2001	30,00 Kč	5 000 Kč	+11,1 %
od 1.1.2002	33,90 Kč	5 700 Kč	+14,0 %
od 1.1.2004	39,60 Kč	6 700 Kč	+8,1 %
od 1.1.2005	42,50 Kč	7 185 Kč	+7,2 %
od 1.1.2007	48,10 Kč	8 000 Kč	+11,3%

(<http://www.mpsv.cz> – lit. 15)

Tabulka č. 2: Podle § 111 odst. 4 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů je minimální mzda od 1.1.2007 následující:

Týdenní pracovní doba v hodinách	Minimální mzda v Kč/hod. k 1.1.2007 (zaokrouhleno na 10 hal.)				
	100%	90%	80%*	75%	50%
40	48,10	43,30	-	36,10	24,10
38,75	49,70	44,70	-	37,30	24,90
37,5	51,30	46,20	-	38,50	25,70
30	64,10	57,70	51,30	48,10	32,10

(<http://www.mpsv.cz> – lit. 11)

Pozn.: *) 80 % minimální mzdy se vztahuje jen na mladistvé zaměstnance, u nichž nesmí stanovená pracovní doba překročit 30 hodin týdně

Tabulka č. 3: Výše minimálních mzdových tarifů od 1.1.2007

Tarifní stupeň	Minimální mzdový tarif	
1	48,1	8000
2	50,1	8280
3	52,3	8650
4	55	9090
5	58,7	9710
6	63,1	10440
7	68,1	11260
8	73,9	12210
9	80,3	13270
10	88,1	14570
11	97,5	16120
12	108,3	17900

(<http://www.mpsv.cz> ,lit. 14)

Tarifní soustava

Je soubor pravidel a metod, kterými se určuje výše a podmínky poskytování základní části pevných složek mzdy – mzdových tarifů. Žebříček pracovních činností (povolání, funkcí) je řazen vzestupně podle míry složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce. A lze ho tvořit těmito způsoby:

- přímo v podniku vzájemným porovnáváním činností, nebo použitím některých dostupných analytických metod hodnocení
- využitím celostátního katalogu prací, který obsahuje více než 400 povolání ze 35 oborů

Funkce tarifní stupnice

Tarifní stupnice se skládá z tarifních stupňů, které jsou oceněny diferencovanými mzdovými tarify. Míra mzdové diferenciací tarifní stupnice závisí na několika skutečnostech:

- na mzdovém tarifu za nejnáročnější a nejjednodušší práci v organizaci, což vymezuje celkové rozpětí tarifní stupnice
- na diferenciaci mzdových tarifů mezi jednotlivými tarifními stupni
- na rozpětí mzdových tarifů uvnitř tarifního stupně

(KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z., 1998, lit. 4)

b) Dodatečné odměny k základní peněžní odměně

K základní peněžní odměně mohou být poskytovány další peněžní odměny vztahující se k výkonu, dovednostem, schopnostem nebo zkušenostem (délce praxe). Mohou být také vypláceny zvláštní příplatky nebo příspěvky. Pokud takové platby nejsou zahrnuty do základní odměny, označují se jako „pohyblivé složky mzdy nebo platu“. Tyto pohyblivé odměny jsou někdy označovány jako „rizikové odměny“.

Hlavní formy dodatečných peněžních odměn jsou:

1) Individuální výkonnostní odměny, kdy zvýšení základní odměny nebo částka mimořádné odměny je závislá na hodnocení výkonu (známá jako zásluhová mzda nebo plat).

2) Mimořádné odměny (bonus) - odměny za úspěšný výkon, které jsou vypláceny jako pevná částka v závislosti na výsledcích dosažených jednotlivci, týmy nebo organizací.

3) Prémie - odměny závislé na předem stanovených cílů, které jsou navrženy tak, aby motivovaly pracovníky k dosažení vyšších úrovní výkonu. Prémie představují formu mzdy, která umožňuje s velkou variabilitou a pružností motivovat jednotlivé zaměstnance nebo dílčí pracovní kolektivy k dosažení potřebných pracovních výsledků. Prémie se kombinují s jinými formami mezd, nejčastěji s časovou mzdou. Věcně mohou být zaměřeny na nejrůznější stránky pracovních výsledků. (ARMSTRONG, M., 2002, lit. 1)

Existují zejména tyto druhy premií:

- výkonová premie, motivující množství produkce a produktivitu práce.
- premie za věcné úspory, zaměřené na úspory (využití materiálu, energie, nástrojů apod.,

c) • *prémie za kvalitu*, motivující např. snížení zmetků, nebo zvýšení produkce nejlepší kvality,

• *termínové a cílové prémie*, stanovené za splnění konkrétního pracovního úkolu v dané době. (KOCOUREK, J., TRYLČ, L., 2004, lit. 5)

4) *Provize* – zvláštní forma pobídky, kdy odměny obchodních zástupců jsou tvořeny na základě procenta z hodnoty prodeje, které uskuteční.

5) *Odměna závisící na délce zaměstnání* – odměna která se zvyšuje o pevnou hodnotu na stupnici na platové křivce v závislosti na délce zaměstnání. Někdy v ní může být zabudován i systém diferencující postup po stupnici v závislosti na výkonu pracovníka.

6) *Odměna podle dovedností (někdy označována jako odměna podle znalostí)* – odměna která se liší podle úrovně dosažených dovedností jedince.

7) *Odměna podle schopností* - odměna, která se liší v závislosti na jedincem dosažené úrovni schopností.

8) *Příplatky* – jedná se o složky odměny, které jsou poskytovány jako oddělené peněžní částky za takové aspekty zaměstnání jako je práce přesčas, práce ve směnách, pracovní pohotovost a bydlení v hlavním městě nebo jiných velkých městech (zohledňují se vyšší životní náklady).

9) *Odměna podle přínosu* – odměna vztahující se k přínosnosti práce nebo schopností jedince pro organizaci. (ARMSTRONG, M., 2002, lit. 1)

10) *Tantiémy* – zvláštní forma odměny za roční účetní závěrku pro řídicí pracovníky. Není vázána na výkon pracovníka její velikost je poskytována v závislosti na velikosti zisku podniku.

11) *Účast na výsledku* – bývá poskytován v podniku všem zaměstnancům po uzavření hospodářského roku. Výše těchto odměn není přímo vázána na výkon pracovníka, nicméně bývá diferencována podle jednotlivých skupin pracovníků a v závislosti na odpovědnosti za celkový hospodářský výsledek.

12) *Gratifikace* – fungují jako podnět k zachování věrnosti podniku a ke stabilizaci pracovního výkonu. Jejím účelem je přispět k úhradě zvýšených finančních nákladů spojených s „mimořádnými událostmi“ jako jsou Vánoce, dovolená apod. (KRNINSKÁ, R., 2002, lit. 7)

c) Zaměstnanecké výhody

Zaměstnanecké výhody, známe také jako nepřímé odměny, zahrnují penze, nemocenské dávky, úhradu pojistného a služební auta. Jedná se o takové prvky odměn, které jsou poskytovány navíc k různým formám vyplácených odměn a zahrnují rovněž taková opatření, který nejsou odměnami v pravém slova smyslu, jako např. dovolená na zotavenou. (ARMSTRONG, 2002, lit. 1)

Zaměstnanecké výhody jsou takové formy odměn, které organizace poskytuje pracovníkům pouze za to, že pro ni pracují, na rozdíl od mezd a platů nebývají obvykle vázány na výkon pracovníka. Někdy se však při jejich poskytování přihlíží k funkci, k postavení pracovníka v organizaci, k době zaměstnání v organizaci a zásluhám. (KOUBEK, J., 2001, lit. 6)

d) Celkový výdělek

Celkové výdělky jsou obvykle vypočítávány jako úhrn základní peněžní odměny a všech dodatečných odměn. Tvoří částku peněz vyplácenou na bankovní účet nebo vkládanou do výplatního sáčku pracovníka. Když se jednotlivým pracovníkům vysvětluje, z čeho se jejich částka ve výplatním sáčku skládá, je nezbytné rozčlenit celkovou částku na různé výše zmíněné složky a ukázat, jak se v jejich případě jejich složením dospělo ke konečné částce, kterou obdrželi. (ARMSTRONG, 2002, lit. 1)

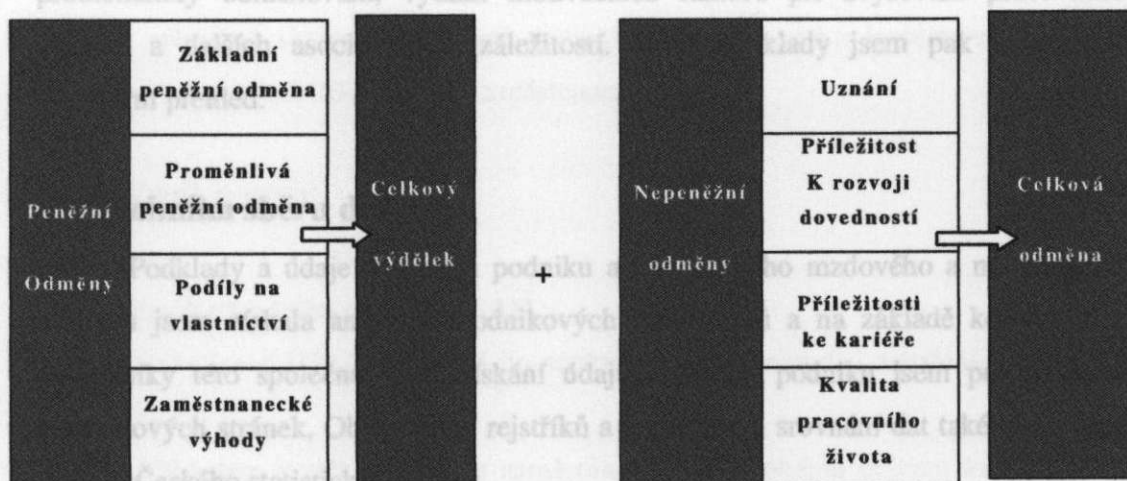
2.2.1.2. Nepeněžní odměny

Velmi významnou složkou v systému odměn jsou vedle peněžních odměn tzv. nepeněžní odměny. Systémy odměňování, které poskytují peněžní hodnotu náhrady za vynaložené úsilí, vykonávanou práci, její výsledky a kvalifikaci, jimiž přispívají jednotliví pracovníci k výsledkům organizace, nemusejí totiž být samy o sobě dostačující k tomu, aby byla zajištěna potřebná motivace, oddanost a angažovanost pracovníků. Podstatnou roli v motivování pracovníků mohou sehrát odměny zaměřené na potřeby zaměstnance dosáhnout úspěchu, uznání, odpovědnosti, vlivu a osobního růstu.

Je zřejmé, že nepeněžní odměňování v podstatné míře souvisí nejen s motivací zaměstnanců, ale s celkovou kulturou organizace, hodnotami, které jsou v organizaci nejen deklarovány, ale především uznávány v praktickém každodenním životě a jednání všech zaměstnanců, především vedoucích, a na celkovém prostředí v organizaci. Na druhé straně promyšlený a důsledně uplatňovaný systém nepeněžních odměn může významně k rozvoji kultury organizace přispívat. (www.mvcr.cz, lit. 12)

3.1. Technika přípravy literární rešerše

Tabulka č. 4: Složky mzdy tvořící celkovou odměnu

3.3. Metodický postup

2.2.1.3. Celková odměna

Hodnota všech odměn vyplácených v penězích (celkové výdělky) a zaměstnaneckých výhod poskytnutých pracovníkům. Prokázalo se totiž, že přímý vliv mzdy na výkon je v řadě případů těžko prokazatelný. Zpravidla jen tam, kde je možno uplatnit přímý vztah mezi výkonem a odměnou. Moderní vývoj technologie a organizace práce spojené s kooperativními vazbami ve stále větší míře znemožňují stanovení přímě závislosti. Průzkumy v této oblasti prokázaly další závažnou skutečnost, a to, že vztah mezi spokojeností pracovníka a výkonem není jednoznačný. (ARMSTRONG, M., 2002, lit. 1)

3. METODIKA ČÁST

Cílem bakalářské práce je popsat systém odměňování vybrané společnosti. Na základě získaných údajů zhodnotit efektivnost toho systému a případně navrhnout opatření k zlepšení jeho efektivnosti

3.1. Technika přípravy literární rešerše

V první části své práce jsem čerpala z odborné a vědecké literatury týkající se problematiky odměňování, využití motivačních faktorů při zvyšování pracovního výkonu a dalších asociovaných záležitostí. Dané podklady jsem pak zpracovala v literární přehled.

3.2. Technika sběru dat

Podklady a údaje o historii podniku a podnikového mzdového a motivačního systému jsem získala analýzou podnikových dokumentů a na základě konzultací s pracovníky této společnosti. K získání údajů o vývoji podniku jsem použila také internetových stránek, Obchodního rejstříků a k analýze a srovnání dat také webových stránek Českého statistického úřadu.

3.3. Metodický postup

V další části práce jsem se věnovala charakteristice vybrané společnosti, jíž je XXX s.r.o. v Třebíči. Díky získaným dokumentům a datům jsem provedla analýzu stávajícího mzdového systému z hlediska vývoje průměrné mzdy, složení mzdy, nákladů práce apod.

Dále byla posouzena úroveň stávajícího systému odměňování na základě údajů zjištěných v předchozí části a porovnání těchto dat s údaji za ČR, zpracovanými na základě metodiky ČSÚ.

3.4. Technika zpracování dat

Všechna zjištěná data jsem zpracovávala do textu, schémat, tabulek a grafů na PC v prostředí Microsoft Word a Microsoft Excel 2001.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. Charakteristika vybraného podniku

Společnost XXX s.r.o., byla založena v roce 1998 jako nástupnická firma společnosti ČSAD Třebíč, respektive TRADO s.r.o. Historie mezinárodní kamionové dopravy začala od 1. ledna 1968 a to v národním podniku ČSAD. Po privatizaci se tato společnost snažila zvýšit kvalitu a úroveň svých služeb a tato snaha byla zhodnocena roku 1999 udělením mezinárodního certifikátu ISO 9002. Od začátku své existence se zabývá výhradně službami v oblasti mezinárodní a tuzemské kamionové dopravy. Společnost k prosinci 2006 čítá 50 zaměstnanců.

4.1.1. Vznik a vývoj

1968 - Vznik národního podniku ČSAD

1992 - Privatizace ČSAD, přechod do soukromého vlastnictví – založení společnosti TRADO s.r.o.

1998 - Vzhledem k velkému počtu zaměstnanců a k vysokému objemu kapitálu byla společnost TRADO s.r.o. transformována na společnost TRADO Holding a.s. Trado Holding a.s. sdružovala několik menších společností. Jednou z nich byla i TRADO s.r.o., což je základní organizace Odborového svazu dopravy a společnost XXX s.r.o. je s ní vázána kolektivní smlouvou.

Vzhledem k omezeným možnostem získat data pro delší časový horizont jsem se soustředila na období let 2003 – 2006. Systém odměňování je velmi úzce spjat s finanční stabilitou společnosti a proto je důležité k analýze tohoto systému přiblížit situaci v podniku.

Roku 2003 a 2004 čítala společnost přes 65 zaměstnanců. Následujícího roku došlo k prodeji části vozového parku a propuštění asi dvou desítek zaměstnanců a to z toho důvodu, že tyto přepravní prostředky nebyly plně využívány a náklady spojené s jejich údržbou a s vyplácením mzdových prostředků se staly vyšší než přijatelné. Po těchto změnách ve struktuře se začal zvyšovat přepravní výkon a společnost se mohla začít zaměřovat spíše na ziskovost a přijímala jen lépe placené přepravy.

4.1.2. Předmět činnosti

Společnost XXX s.r.o. byla zpočátku založena jako společnost, která se soustředila především na vnitrostátní a mezinárodní zasilatelství. Postupem času svůj předmět podnikání rozšířila a na další oblasti. Dle obchodního rejstříku se tato společnost soustředí na tyto oblasti:

- 1) Obchodní činnost - koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej vyjma činností uvedených v §3 a v příloze 1-3 živnostenského zákona
- 2) Poradenská činnost vyjma činností uvedených v §3 živnostenského zákona a vyjma činností uvedených v příloze 1-3 živnostenského zákona
- 3) Práce s vysokozdviznými vozíky reklamní činnost
- 4) Vnitrostátní a mezinárodní zasilatelství
- 5) Zprostředkovatelská činnost vyjma činností uvedených v § 3 a v příloze 1 - 3 živnostenského zákona
- 6) Silniční motorová doprava nákladní
- 7) Půjčování a pronájem movitého a nemovitého majetku včetně služeb, vyjma činností uvedených v § 3 a v příloze 1-3 živnostenského zákona
- 8) Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

4.1.3. Základní kapitál

Základní kapitál je tvořen vklady společníků, kteří se na základě velikosti vkladu podílí také na řízení podniku a na rozdělení zisku.

Základní kapitál činí 1.066.000,- Kč a podílí se na něm dvě PO 98,6% a 1,6%.

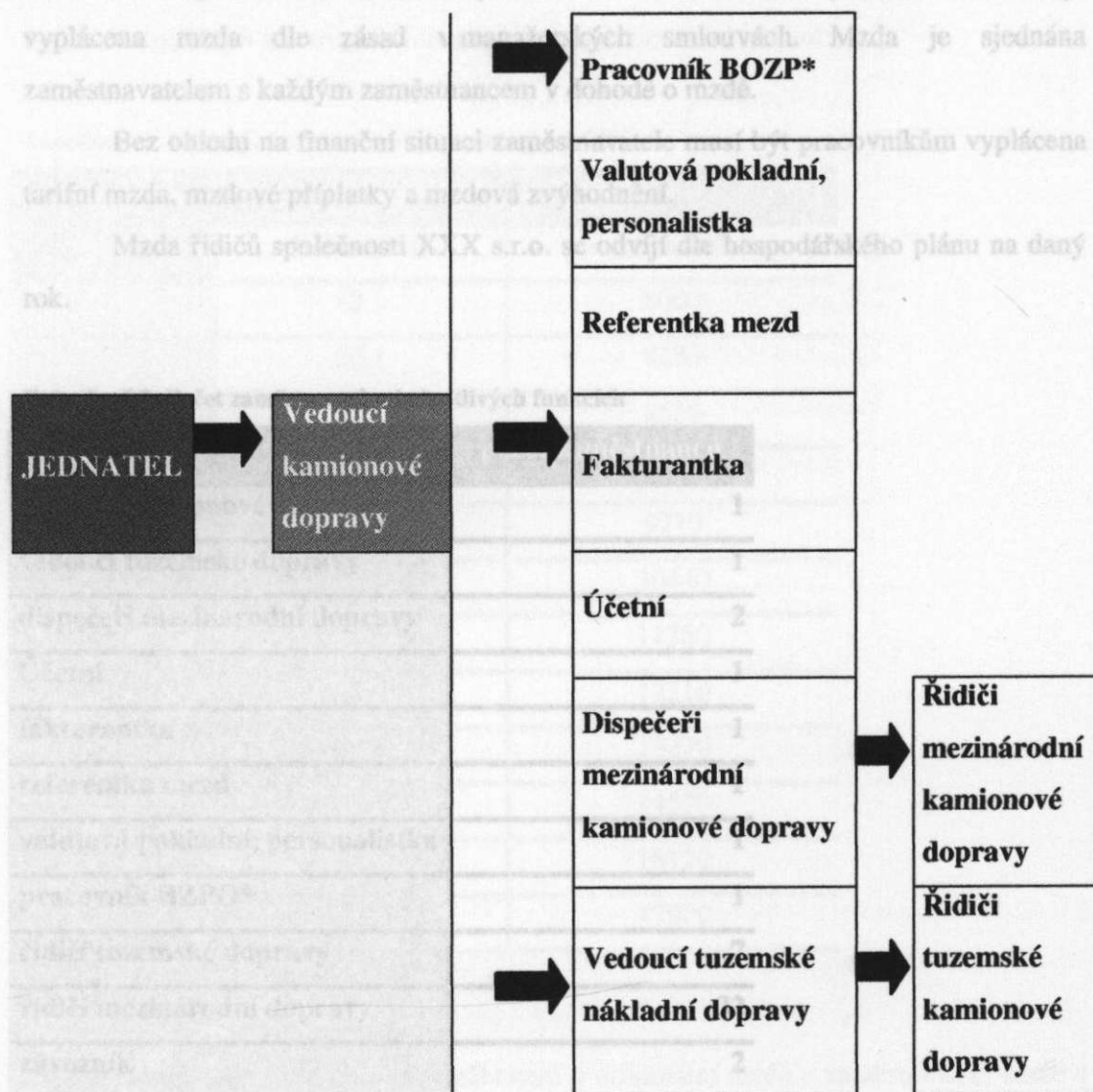
4.1.4. Způsob zastupování

Za společnost jedná a podepisuje jednatel. Prokura opravňuje prokuristu k zastupování společnosti, a to i k právním úkonům, k nimž se jinak vyžaduje plná moc. Prokurista je rovněž oprávněn zcizovat a zatěžovat nemovitosti společnosti. Za

společnost se prokurista podepisuje tak, že uvede obchodní jméno společnosti a doplní je svým vlastnoručním podpisem s dodatkem, že jedná jako prokurista.

U zaměstnanců je uplatňována časová, úkolová a kombinovaná mzda. Úkolová mzda nesmí být použita v případech uvedených v §133 odst. 1a ZP.

4.1.5. Organizační struktura

*Pracovník BZPO- bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovník zabývající se školením zaměstnanců, likviduje pojišťovací události v součinnosti s makléři pojišťoven a předepisuje náhrady škody zaměstnancům

4.2. Mzdový systém podniku

4.2.1.1. U zaměstnanců je uplatňována časová, úkolová a kombinovaná mzda. Úkolová mzda nesmí být použita v případech uvedených v §133 odst. 1/i ZP.

Zaměstnancům přísluší za vykonanou práci mzda, která je v souladu se Kolektivním ujednáním. Ředitelům společností a dalším vrcholovým zaměstnancům je vyplácena mzda dle zásad v manažerských smlouvách. Mzda je sjednávána zaměstnavatelem s každým zaměstnancem v dohodě o mzdě.

Tabulka Bez ohledu na finanční situaci zaměstnavatele musí být pracovníkům vyplácena tarifní mzda, mzdové příplatky a mzdová zvýhodnění.

Mzda řidičů společnosti XXX s.r.o. se odvíjí dle hospodářského plánu na daný rok.

Tabulka č.5: Počet zaměstnanců v jednotlivých funkcích

Funkce	počet zaměstnanců
vedoucí kamionové dopravy	1
vedoucí tuzemské dopravy	1
dispečeři mezinárodní dopravy	2
Účetní	1
fakturantka	1
referentka mezd	1
valutová pokladní, personalistka	1
pracovník BZPO*	1
řidiči tuzemské dopravy	7
řidiči mezinárodní dopravy	32
závozník	2

(podniková dokumentace)

*Pracovník BZPO- bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovník zabývající se školením zaměstnanců, likviduje pojišťovací události v součinnosti s makléři pojišťoven a předepisuje náhrady škody zaměstnancům

4.2.1 Složky mzdy

4.2.1.1. Základní mzda

Zaměstnanci jsou podle vykonávané profese a složitosti vykonávané práce zařazeni do tarifních stupňů. Výše minimálních mzdových tarifů odstupňovaných do 12 tarifních stupňů při stanovené týdenní pracovní době 40 hodin činí:

Tabulka č.6: Minimální mzdové tarify platné od 1.1.2007

Tarifní stupeň	Minimální mzdový tarif	
	Kč/hodinu	v Kč za měsíc
1	48,1	8000
2	50,1	8280
3	52,3	8650
4	55	9090
5	58,7	9710
6	63,1	10440
7	68,1	11260
8	73,9	12210
9	80,3	13270
10	88,1	14570
11	97,5	16120
12	108,3	17900

(kolektivní smlouva společnosti)

Minimální tarify jsou dány zákonem o minimální mzdě a zaměstnavatel stanoví zaměstnanci buď hodinou nebo měsíční mzdou, která nesmí být nižší než výše uvedená minimální sazba (tzn. 8000 Kč při odměňování měsíční mzdou, 48,1 Kč při odměňování hodinovou sazbou). Výše minimální mzdy za hodinu platí pro týdenní pracovní dobu 40 hodin.

Tarifní stupeň určuje zaměstnancům statutární orgán společnosti podle vykonávané pracovní činnosti v souladu s katalogem funkcí, která se posuzuje podle

složitosti, odpovědnosti, namáhavosti, stupně vzdělání, praktických znalostí a dovedností. Takto stanovený tarifní stupeň je ve smlouvě každého zaměstnance.

Smluvní mzda je uplatněna individuálně u vedoucích a odborných pracovníků.

Tabulka č.7: Forma mzdy a tarifní mzda jednotlivých funkcí (rok 2006)

Funkce	forma mzdy	tarifní mzda
vedoucí kamionové dopravy	časová měsíční	23000 Kč/měsíc
vedoucí tuzemské dopravy	časová měsíční	19000 Kč/měsíc
dispečeri mezinárodní dopravy	časová měsíční	21000 Kč/měsíc
Účetní	časová měsíční	12300 Kč/měsíc
fakturantka	časová měsíční	12300 Kč/měsíc
referentka mezd	časová měsíční	12300 Kč/měsíc
valutová pokladní, personalistka	časová měsíční	12300 Kč/měsíc
pracovník BZPO*	časová měsíční	15100 Kč/měsíc
řidiči tuzemské dopravy	kombinovaná	58,7 Kč/hod + sazba za 1 ujetý km
řidiči mezinárodní dopravy	kombinovaná	63,1 Kč/hod + sazba za 1 ujetý km
závozník	časová hodinová	50,1 Kč/hod

(podniková dokumentace)

Řidičům silničních motorových vozidel je přiznán mzdový stupeň podle celkové hmotnosti vozidla. Řidiči zajišťující tuzemskou nákladní dopravu jsou odměňováni kombinovanou mzdou v 5. tarifním stupni. Řidiči mezinárodní dopravy jsou odměňováni kombinovanou mzdou v 6. tarifní třídě, kde jsou placeni jak hodinovou sazbou, tak i sazbou za ujetý kilometr. Sazba za ujetý kilometr je dána jak základní, tak navýšená a to v závislosti na tom, jak je velká odchylka spotřeby pohonných hmot od dané normy (viz. níže)

Časová hodinová mzda je určena pro závozníky, časová měsíční mzda náleží

Kombinovaná mzda řidičů mezinárodní kamionové dopravy:

V sazbě za ujetý km je zahrnuta jízda, doba potřebná pro nakládku, vykládku a úkony spojené s tím, denní ošetření, clení, příplatek za přívěs a návěs, krátkodobé čekání a čekání na hranicích.

Při celodenním čekání mezilehlý den je uznáno do pracovní doby 8 hodin a řidič obdrží za každou hodinu mzdu ve výši hodinového tarifu (Bezpečnostní přestávka je stanovena podle zákona č. 108/76 Sb. (AETR) ve znění vyhlášky č. 82/1984 Sb., 80/1984 Sb. a je uznána do pracovní doby. Řidič obdrží za tuto vykázanou dobu mzdu ve výši hodinového tarifu).

Základní sazba za ujetý kilometr: 0,68 Kč za 1 ujetý km

Navýšení základní sazby:

Překročení spotřeby do 0,5 l nad normu spotřeby³ PHM⁴: **navýšení o 0,61 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 1,0 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,54 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 1,5 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,47 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 2,0 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,39 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 2,5 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,32 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 3,0 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,25 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 3,5 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,18 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 4,0 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,11 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 0,5 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,61 za 1 ujetý km**

Překročení spotřeby do 4,5 l nad normu spotřeby PHM: **navýšení o 0,04 za 1 ujetý km**

Při úspoře PHM 1,0 l pod normu spotřeby PHM : **navýšení o 0,75 za 1 ujetý km**

Při jízdě ve více řidičích je doba, po kterou neřídí, pracovní pohotovostí na pracovišti a odměňuje se 25% průměrné hodinové mzdy

1 1 časová měsíční 2 kombinovaná 3 časová hodinová

(podniková dokumentace)

³ Norma spotřeby- je rozdělena do stupňů jako základní norma spotřeby, zimní norma spotřeby s ohledem na topení a zimní norma spotřeby s ohledem na topení, sněh a led. Pro každý typ automobilu je dána různá norma spotřeby.

⁴ PHM- pohonné hmoty

Kombinovaná mzda řidičů tuzemské nákladní dopravy:

V sazbě za ujetý km je zahrnuta jízda, doba potřebná pro nakládku, vykládku a veškeré úkony s tím spojené, denní ošetření, příplatek za přívěs a návěs, krátkodobé čekání.

Bezpečnostní přestávka je stanovena podle zák. č. 304/1997 Sb. a vyhl. MDS č.48/ a je uznána do pracovní doby. Řidič obdrží za tuto vykázanou dobu mzdu ve výši hodinového tarifu. Časovou sazbou budou hrazeny celodenní rozvozy po městě.

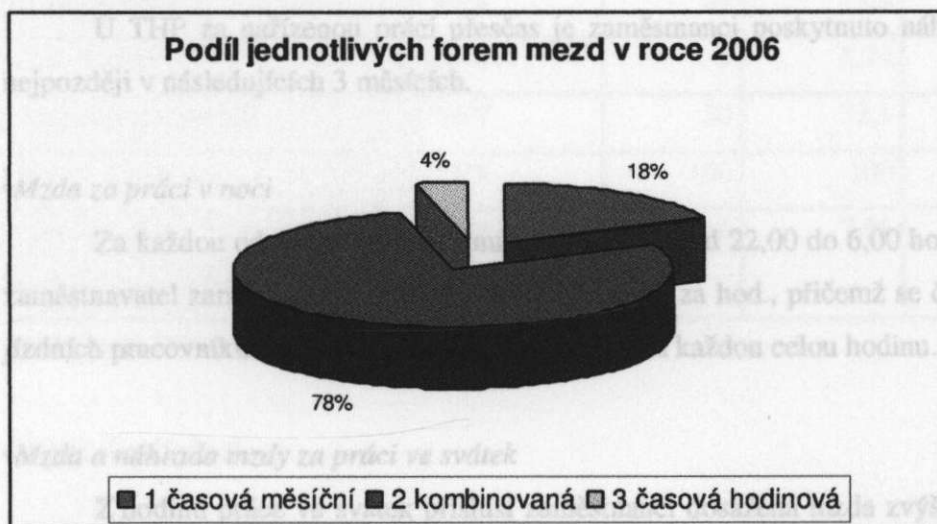
Základní sazba za ujetý kilometr:

ZON	2,15 Kč
HOSTAN	2,10 Kč
Dálková	1,45 Kč

Za uznané hodiny čekání v nákladní dopravě tuzemské obdrží řidič mzdu ve výši hodinového tarifu. Čekání na pracovní cestě v mezilehlých dnech se započítává do pracovní doby ve výši 8 hodin a odměňuje se mzdovým tarifem pracovníka.

Při jízdě ve více řidičích je doba, po kterou neřídí, pracovní pohotovostí na pracovišti a odměňuje se 25% průměrné hodinové mzdy

Graf č.1: Podíl mzdových forem v %

(podniková dokumentace)

Vzhledem k tomu, že většinu zaměstnanců tvoří řidiči, kteří jsou odměňováni kombinovanou mzdou, tvoří tato forma mzdy také největší podíl na systému

odměňování ve firmě. Téměř z jedné pětiny je uplatňována časová mzda měsíční a to zejména u administrativních pracovníků.

4.2.1.2. Mzdové příplatky

Mzdové příplatky vyjadřují zhoršené nebo specifické pracovní podmínky. Nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody v kalendářním měsíci výše minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek, a to bez ohledu na jeho zaviněnou či nezaviněnou nižší výkonnost, což platí i pro zaměstnance odměňované úkolovou mzdou. Do mzdy se zahrnují všechny jejich složky, s výjimkou mzdy a platu za práci přesčas, příplatku za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.

Za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí přísluší zaměstnanci příplatek nejméně ve výši 6 Kč za hodinu práce v tomto prostředí.

Povinné mzdové příplatky:

•Mzda za práci přesčas

Za dobu práce přísluší zaměstnanci dosažená mzda zvýšená o 30% průměrného výdělku za každou celou hodinu takto odpracovanou, pokud se nedohodne na poskytnutí náhradního volna za tuto dobu.

U THP za nařízenou práci přesčas je zaměstnanci poskytnuto náhradní volno nejpozději v následujících 3 měsících.

•Mzda za práci v noci

Za každou odpracovanou hodinu v noci v době od 22,00 do 6,00 hod. poskytují zaměstnavatel zaměstnanci příplatek ve výši Kč 8,00 za hod., přičemž se části hodin u jízdnic pracovníků počítají. U ostatních pracovníků za každou celou hodinu.

•Mzda a náhrada mzdy za práci ve svátek

Z hodinu práce ve svátek přísluší zaměstnanci dosažená mzda zvýšená o 100% průměrného výdělku, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli na poskytnutí náhradního volna, obořnosti přísluší zaměstnanci odměna. Při pracovní

Zaměstnanci, který nepracuje proto, že svátek připadá na jeho obvyklý pracovní den, přísluší náhrada mzdy ve výši 100% průměrného výdělku, pokud mu mzda ušla

v důsledku svátku. Náhrada mzdy v této výši přísluší zaměstnanci také za den, v němž je poskytnuto za práci ve svátek náhradní volno.

•Mzda za práci o sobotách a nedělích

Zaměstnancům, kteří pracují v sobotu a v neděli, poskytuje zaměstnavatel příplatek ve výši 30% jeho průměrného výdělku. Části hodin se sčítají u jízdních pracovníků, u ostatních pracovníků za každou celou hodinu.

Příplatek se vyplácí bez ohledu na to, zda si zaměstnanec vybral za tuto dobu náhradní volno.

Náhrada mzdy při prostoji

•Mzda za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém prostředí

Za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí přísluší zaměstnanci příplatek nejméně ve výši 6 Kč za hodinu práce v tomto prostředí.

Tabulka č.8: Srovnání sazeb mzdových příplatků podniku, průměrných sazeb příplatků ve stejném odvětví a sazeb daných zákonem

Mzdové příplatky	jednotka	podnik	stejně odvětví	Zákon (rok 2006)
práce přesčas	%PV	30	29,8	25
práce v noci	kč/hod.	8	6,74	6
práce soboty, neděle	%PV	30	33,1	min.10
práce v den svátku	%PV	100	100	100
práce ve ztíženém a zdraví škodlivém prostředí	kč/hod.	6	7,96	6

(podniková dokumentace, www.mpsv.cz)

Ostatní příplatky:

Odměňování pracovní pohotovosti

Za dobu pracovní pohotovosti přísluší zaměstnanci odměna. Při pracovní pohotovosti na pracovišti ve výši nejméně 25% průměrného hodinového výdělku, nebo 15% průměrného hodinového výdělku při pracovní pohotovosti mimo pracoviště. Za

výkon v době pracovní pohotovosti přísluší zaměstnanci mzda. Odměna za pracovní pohotovost se za tuto dobu neposkytuje

Mzda při výkonu jiné práce

Je-li zaměstnanec převeden na jinou práci, než byla sjednána, z jiných důvodů než jsou obsaženy v § 8 odst. 1 Zákona o mzdě č.1/1992 Sb., přísluší mu odměna podle vykonané práce, nejméně však ve výši jeho průměrného výdělku, s výjimkou § 37 odst. 2 ZP, kdy mu přísluší mzda podle vykonané práce.

Náhrada mzdy při prostoji

Nemůže-li zaměstnanec konat bez svého zavinění práci pro nepředvídanou závalu způsobenou poruchou na strojním zařízení, v dodávce surovin, nebo pohonné síly, chybnými pracovními podklady, nebo jinými podobnými provozními příčinami (prostoji) a převede-li ho zaměstnavatel na jinou (náhradní) práci, než mu byla sjednána, přísluší mu mzda podle vykonávané práce, nejméně však ve výši průměrného výdělku. Nepřevede-li zaměstnavatel zaměstnance na jinou práci, přísluší mu mzda ve výši jeho průměrného výdělku.

Nemůže-li zaměstnanec konat práci pro nepříznivé povětrnostní vlivy a nepřevede-li ho organizace na jinou práci, přísluší mu náhrada mzdy ve výši jeho průměrného výdělku.

4.2.1.3. Další mzdové nároky

Další mzdové nároky jsou vypláceny na základě dosažených dobrých hospodářských výsledků firmy, tzn. je zjištěna ekonomická vazba mezi růstem mezd a produktivitou práce. Zvyšování průměrného výdělku je v závislosti na zvyšování produktivity práce na pracovníka a zvýšení výkonu a rentability jednotlivých společností v porovnání s minulým obdobím.

4.2.2. Systém odměn a sociálních výhod

4.2.2.1. Odměny

Odměny jsou vypláceny na základě dosažených dobrých hospodářských výsledků firmy, tj. bude-li zajištěna ekonomická vazba mezi růstem mezd a

produktivitou práce. O výši částky určené na odměny rozhoduje statutární orgán společnosti.

Systém navrhování odměn

- **Jednatel společnosti**, na návrh vedoucího kamionové dopravy, schvaluje či odmítá odměny ve formě prémiové složky mzdy pro jednotlivé podřízené. Jednatel sám navrhuje odměnu vedoucímu kamionové dopravy dle hospodářského výsledku společnosti.

- **Vedoucí kamionové dopravy** navrhuje v závislosti na hospodářském výsledku společnosti odměnu dispečerům mezinárodní kamionové dopravy, může dosahovat až do výše 100% smluvní mzdy

- **Vedoucí tuzemské nákladní dopravy** navrhuje prémiovou složku mzdy řidičům, zohledňuje přitom tržby na vozidlech a míru vykonané práce (odvezené tuny apod.) Navržené prémie musí poté konzultovat s vedoucím kamionové dopravy.

- **Dispečeři mezinárodní kamionové dopravy (MKD)** navrhnou vedoucímu odměny řidičům v závislosti na množství vykonané práce za předchozí měsíc. Zohledňují přitom počet nakládek a vykládek jednotlivých řidičů, chování vůči zákazníkům a dispečinku MKD.

- Odměny pro THP pracovníky jsou většinou neměnné a pohybují se kolem 10% mzdy.

Odměny motivujících řidiče

V případě, že není předložen doklad za ubytování při pracovní cestě a pracovník vykazuje od 22,00 do 6,00 hod. alespoň čtyři hodiny odpočinku obdrží mimořádnou odměnu ve výši 25Kč za 1 noc na osobu.

V mimořádných případech může statutární orgán společnosti na návrh vedoucího schválit vyplacení jednorázové cílové odměny. Za účelem zvyšování bezpečnosti silničního provozu a upevňování dopravní kázně, jsou přiznávány odměny za soutěž „Jezdím bez nehod“ dle platné vnitropodnikové směrnice.

Poskytování odměn při životních výročí

Peněžní odměny při životních výročí jsou poskytovány ze mzdových prostředků firmy.

Odměny tohoto druhu mohou být vypláceny jen pracovníkům, kteří v uplynulých 12 měsících před některým z níže uvedených výročí neměli neomluvenou absenci a nebyl jim uložen trest soudem za čin související s pracovní činností, nebo nezpůsobili úmyslnou škodu firmě, nebo vyšší škodu firmě z nedbalosti (nad 20 000,- Kč); netýká se škody způsobené vlivem řízení motorového vozidla, která již byla zaměstnavateli v plné výši uhrazena.

Odměna náleží zaměstnancům kteří požádali o ukončení pracovního poměru dohodou nebo jsou ve výpovědní lhůtě (kromě odchodu do starobního nebo invalidního důchodu)

Odměny budou kráceny o 10% zaměstnancům, kteří v posledních 12 měsících před vznikem nároku neodpracovali alespoň polovinu pracovních směn.

a) životní výročí

Dosáhne-li zaměstnanec ke dni výročí alespoň 5 let nepřetržitého pracovního poměru u firmy, obdrží:

- 1000 Kč ke 40. narozeninám (tato odměna může být navýšena o 25% při trvání pracovního poměru u firmy 10 let a více a o 50% při pracovním poměru delším než 20 let)

- 2000 Kč k 50. narozeninám (tato odměna může být navýšena o 50% při trvání pracovního poměru u firmy 10 let a více a o 100% při pracovním poměru delším než 20 let)

b) první skončení pracovního poměru po nabytí nároku na starobní nebo invalidní důchod

Odměna činí 200,- Kč za každý celý rok nepřetržitého pracovního poměru u firmy.

Všechny uvedené odměny mohou být vypláceny pouze v tom kalendářním roce, ve kterém zaměstnanec dosáhl nárok na výplatu. Při zápočtu dob do nepřetržitého zaměstnání u firmy se započítává doba uvolnění k výkonu veřejných funkcí, pro něž byl

pracovník z organizace uvolněn , jestliže se po ukončení veřejné funkce bezprostředně vrátil do zpět do firmy. Výkon trestu se bere jako pro výplatu odměn jako přerušení pracovního poměru.

4.2.2.2. Sociální výhody

Zdravotní péče

Zaměstnavatel zabezpečuje předepsané vstupní a periodické lékařské prohlídky provozních pracovníků podle platných právních předpisů. Dále hradí náklady spojené s prováděním potřebných preventivních lékařských a jiných vyšetření , která jsou nezbytná pro výkon jednotlivých povolání, kromě vstupních prohlídek.

Pro pracovníky vyslané do oblasti epidemiologicky závažných, tropických, nebo jinak zdravotně obtížných zabezpečuje preventivní, zdravotní péči specializovaným regionálním zdravotnickým zařízením.

Náklady vzniklé na zdravotní péči zaměstnance (pojištěnce) při pracovní cestě v cizině, včetně nákladů na prevoz do ČR, jsou hrazeny zaměstnavatelem ve výši doplatku, který na základě zdravotního pojištění bude činit rozdíl mezi výši nákladů spojených s takovým léčením na území ČR.

Závodní stravování

Zaměstnavatel zajišťuje stravování v závodní jídelně pro zaměstnance v trvalém pracovním poměru. Pokud v průběhu pracovní směny bude zaměstnanci vyplaceno stravné dle zákona, nelze příspěvek na závodní stravování poskytnout.

Zaměstnavatel uhradí z nákladů firmy 55% ceny jídla. Zbytek ceny si hradí zaměstnanec sám.

Řidičské průkazy

Zaměstnavatel hradí vystavení mezinárodního řidičského průkazu, kterým musí být vybaven určený pracovník při pracovní cestě do zahraničí. (dle ust. §16 odst. 1 vyhlášky MV 87/64 Sb. o řidičských průkazech).

4.3. Vývoj mezd

4.3.1. Průměrné mzdy

Smyslem této podkapitoly bakalářské práce je srovnání průměrné hrubé měsíční mzdy podniku s průměrem hrubé měsíční mzdy dle daného odvětví, popř. s průměrem dle počtu zaměstnanců

Pro výpočet průměrné měsíční mzdy můžeme vycházet z objemu vyplacených mzdových prostředků a průměrného počtu zaměstnanců pro dané období.

Tabulka č.9: Vyplacené mzdové prostředky v Kč, průměrný počet zaměstnanců

	2003	2004	2005	2006
objem vyplacených mzdových prostředků (v Kč)	12.800.000	13.000.000	7.431.000	7.868.000
průměrný počet zaměstnanců	67	68	51	50

(podniková dokumentace)

Průměrnou měsíční mzdu tedy vypočítáme jako podíl vyplacených mzdových prostředků a počtu zaměstnanců, to celé vydělíme počtem měsíců sledovaného období.

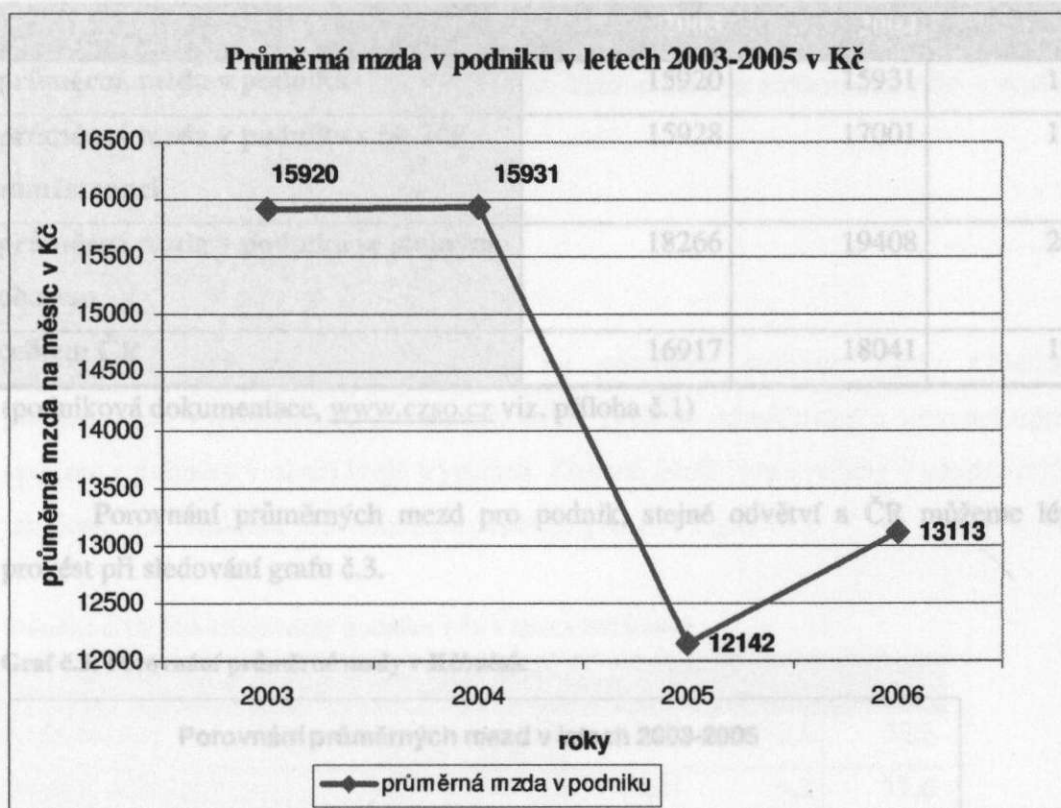
Tabulka č.10: Vývoj průměrné mzdy v podniku v Kč za měsíc

	2003	2004	2005	2006
průměrná mzda v podniku	15920	15931	12142	13113

(podniková dokumentace)

Roku 2003 a 2004 je průměrná mzda v podniku téměř shodná, další roky výrazně klesá. Výkyvy průměrné mzdy nám lépe znázorní graf č.2.

Graf č.2: Vývoj průměrné mzdy v podniku za rok 2003-2006

(podniková dokumentace)

Na grafu č. 2 můžeme pozorovat vývoj průměrné mzdy v letech 2003-2006. Křivka nám jasně ukazuje, že v roce 2005 nastaly výrazné změny ve výši průměrné měsíční mzdy. Pokud máme analyzovat, zda je tato změna zapříčiněna subjektivními nebo objektivními vlivy, je lépe srovnat tento výkyv s výkyvy průměrné měsíční mzdy ve stejném odvětví, v podniku se stejným počtem zaměstnanců a celorepublikovými výkyvy. To nám popisuje graf č.3 (viz. níže)

(podniková dokumentace, www.czso.cz, viz příloha č.2-4)

Z grafu č.3 je zřejmé, že průměrná mzda podniku se pohybuje pod průměrem ve srovnání se všemi zvažovanými kritérii. Můžeme pozorovat, že v letech 2003 byla téměř na stejné úrovni jako průměrná mzda v podniku se srovnatelným počtem zaměstnanců. V dalších letech průměrná mzda klesá. To může vypovídat o nestabilní finanční situaci v podniku a finanční krizi která v těchto letech přišla a následně se odrazila na množství

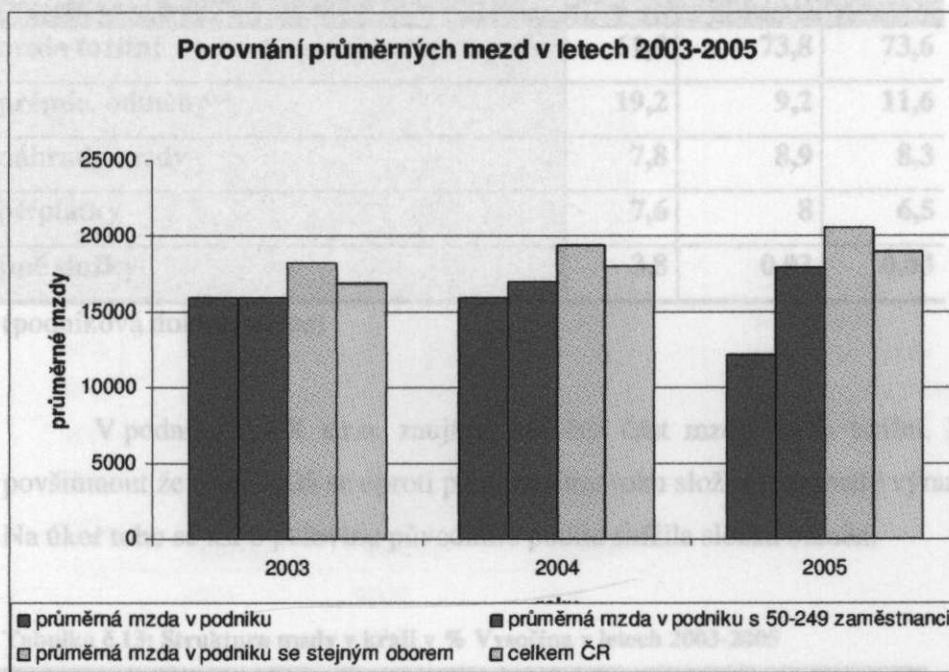
Tabulka č.11: Srovnání průměrných mezd v podniku, odvětví a dle počtu zaměstnanců v Kč/ měsíc

	2003	2004	2005
průměrná mzda v podniku	15920	15931	12142
průměrná mzda v podniku s 50-249 zaměstnanci	15928	17001	17922
průměrná mzda v podniku se stejným oborem	18266	19408	20561
celkem ČR	16917	18041	19024

(podniková dokumentace, www.czso.cz viz. příloha č.1)

Porovnání průměrných mezd pro podnik, stejné odvětví a ČR můžeme lépe provést při sledování grafu č.3.

Graf č.3: Porovnání průměrné mzdy v Kč/měsíc

(podniková dokumentace, www.czso.cz, viz příloha č.2-4)

Z grafu č.3 je zřejmé, že průměrná mzda podniku se pohybuje pod průměrem ve srovnání se všemi zvolenými kritérii. Můžeme pozorovat, že v letech 2003 byla téměř na stejné úrovni jako průměrná mzda v podniku se srovnatelným počtem zaměstnanců. V dalších letech průměrná mzda klesá. To může vypovídat o nestabilní finanční situaci v podniku a finanční krizi která v těchto letech přišla a následně se odrazila na množství

mzdových prostředků určených k výplatám a tím i na průměrné mzdě. Další příčinou poklesu průměrné hrubé mzdy může být snížení základu tarifní mzdy z důvodu zvýšení podílu cestovních náhrad pro zaměstnance. Tato složka je znázorněna níže v analýze nákladů práce.

4.3.2. Struktura mzdy

V této podkapitole se zaměřuji na posouzení struktury mzdy z hlediska proměnlivosti v jednotlivých letech, posouzení systému odměňování a srovnání tohoto systému s průměry v rámci kraje Vysočina. Získané údaje jsou uvedeny v tabulce č.12 a tabulce č. 13. Následné srovnání lépe popisuje graf č. 4 a graf č. 5.

Tabulka č.12: Struktura mzdy podniku v % v letech 2004-2006

Složky mzdy	2004	2005	2006
mzda tarifní	61,5	73,8	73,6
prémie, odměny	19,2	9,2	11,6
náhrady mzdy	7,8	8,9	8,3
příplatky	7,6	8	6,5
jiné složky	3,8	0,03	0,03

(podniková dokumentace)

V podniku XXX s.r.o. zaujímá největší část mzdy mzda tarifní. Můžeme si povšimnout že roku 2005 se oproti předchozímu roku složka této mzdy výrazně zvýšila. Na úkor toho se asi o polovinu původního podílu snížila složka odměn.

Tabulka č.13: Struktura mzdy v kraji v % Vysočina v letech 2003-2005

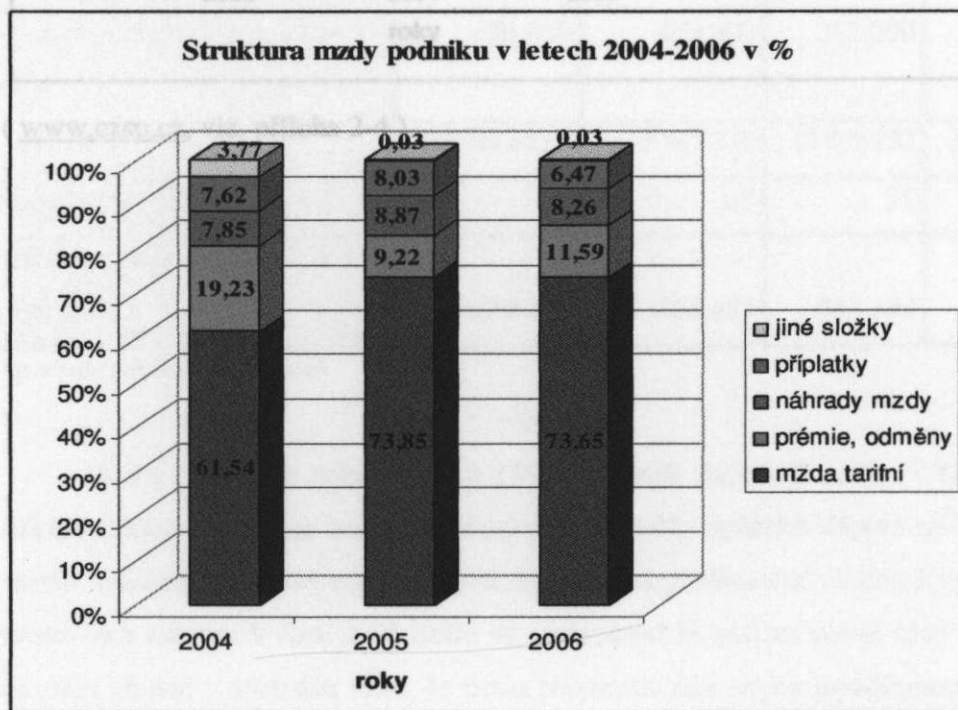
Složky mzdy	2003	2004	2005
mzda tarifní	64,5	64,6	65,2
prémie,odměny	17,1	17,2	17
příplatky	6,7	7,1	7,2
náhrady mzdy	11	10,8	10,3
jiné složky	0,7	0,4	0,3

(www.czso.cz, viz. příloha 2-4)

Níže uvedený graf č.4 a graf č.5 nám umožňuje srovnat strukturu mezd v podniku se strukturou mezd v rámci kraje Vysočina. Pro srovnání nám poslouží roky 2004 a 2005 (vzhledem k dostupným datům). V roce 2004, kdy byl podnik z hlediska finanční situace na dobré úrovni, soustředil o dvě procenta mzdových prostředků více na odměny a prémie než průměr v rámci Kraje Vysočina. V roce 2005 si můžeme všimnout výrazného poklesu této složky oproti průměru. V tomto případě můžeme označit systém odměňování za celkem nestabilní, avšak v celkovém souhrnu chování firmy ve finanční krizi bych zásah právě do prémiové složky označila jako mírný z hlediska dopadu na budoucí vývoj finanční situace firmy.

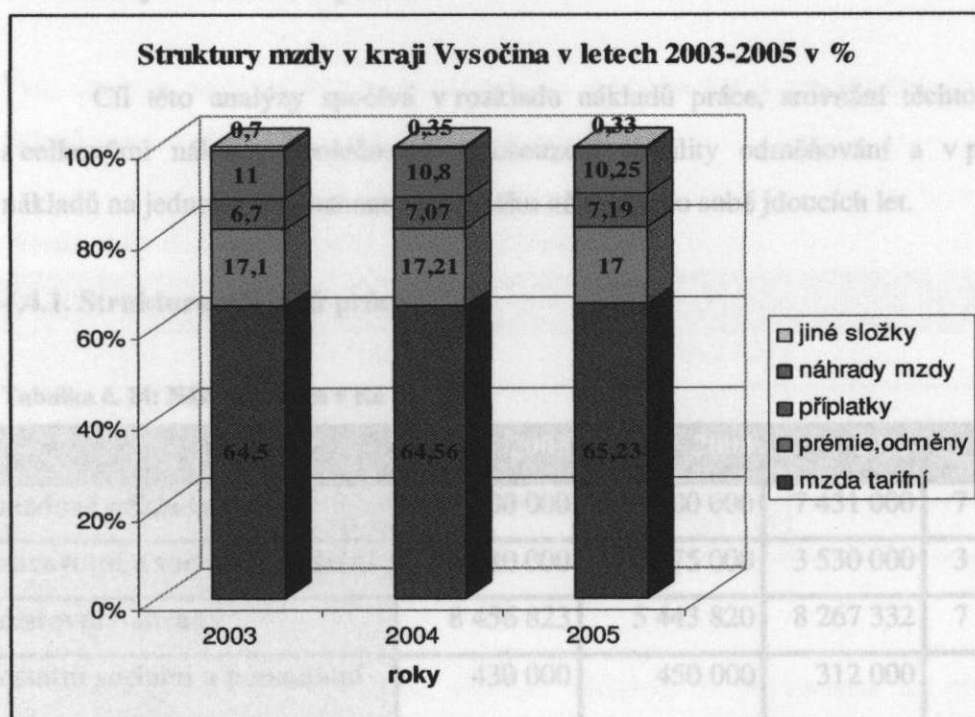
V rámci kraje Vysočina se struktura mezd nijak výrazně nezměnila.

Graf č.4: Struktura mzdy v podniku v % v letech 2004-2006

(podniková dokumentace)

Graf č.5: Struktura mzdy v kraji Vysočina v % v letech 2003-2005

(www.czso.cz, viz. příloha 2-4)

	27 766 833	25 968 820	19 540 332	19 351 470
	67	68	51	50
	414 430	368 659	383 144	387 029

(podniková dokumentace)

Roku 2003 jsou náklady asi o 12% vyšší než následující roky, v kterých jsou náklady práce již velmi stabilní. Tento pokles mohla způsobit úspora na odměnách, menší výdaje na mzdové náklady apod. Můžeme si povšimnout relativně vysoké části cestovních náhrad. V roce 2005 došlo ve společnosti ke snížení pevné části mzdy. Tak se stalo zřejmě v důsledku toho, že firma propustila část svých zaměstnanců, cestovní náhrady se zvýšily, a z toho důvodu hledala úsporu v jiné části nákladů práce. Zásahem do pevné části mzdy to totiž neovlivnilo celkové náklady práce na jednoho zaměstnance a to z toho důvodu, že podíl cestovních náhrad na jednoho zaměstnance se opět stoupl.

4.4 Analýza nákladů práce

Cíl této analýzy spočívá v rozkladu nákladů práce, srovnání těchto nákladů s celkovými náklady společnosti, v posouzení stability odměňování a v porovnání nákladů na jednoho zaměstnance v průběhu několika po sobě jdoucích let.

4.4.1. Struktura nákladů práce

Tabulka č. 14: Náklady práce v Kč

	2003	2004	2005	2006
mzdové náklady	12 800 000	13 000 000	7 431 000	7 868 000
zdravotní a sociální pojištění	6 080 000	6 175 000	3 530 000	3 737 000
cestovní náhrady	8 456 823	5 443 820	8 267 332	7 354 470
ostatní sociální a personální náklady	430 000	450 000	312 000	392 000
celkem	27 766 823	25 068 820	19 540 332	19 351 470
počet pracovníků	67	68	51	50
<i>náklady práce na jednoho pracovníka</i>	414 430	368 659	383 144	387 029

(podniková dokumentace)

Roku 2003 jsou náklady asi o 12% vyšší než následující roky, v kterých jsou náklady práce již vcelku stabilní. Tento pokles mohla způsobit úspora na odměnách, menší výdaje na mzdové náklady apod. Můžeme si povšimnout relativně vysoké části cestovních náhrad. V roce 2005 došlo ve společnosti ke snížení pevné části mzdy. Tak se stalo zřejmě v důsledku toho, že firma propustila část svých zaměstnanců, cestovní náhrady se zvýšily, a z toho důvodu hledala úsporu v jiné části nákladů práce. Zásahem do pevné části mzdy to tolik neovlivnilo celkové náklady práce na jednoho zaměstnance a to z toho důvodu, že podíl cestovních náhrad na jednoho zaměstnance naopak stoupl.

4.4.2. Podíl nákladů práce na celkových nákladech

Tato analýza nám nejvíce objasní stabilitu odměňování a zasahování do systému odměňování v závislosti na celkových nákladech firmy.

Tabulka č.15: Podíl nákladů práce na celkových nákladech

	náklady práce v Kč	náklady celkem v Kč	podíl v %
2003	27766823	104 012 504	26,7
2004	25068820	78 155 963	32,1
2005	19540332	100 967 222	19,4
2006	19351470	81 035 044	23,9

(podniková dokumentace)

Podíl nákladů není zcela stabilní. Můžeme si povšimnout že při vyšších celkových nákladech firmy (rok 2003 a 2005) je podíl nákladů práce nižší, než při nízkých nákladech společnosti (rok 2004 a 2006) – pokud srovnáváme dva po sobě jdoucí roky. Relativně pravidelné výkyvy celkových nákladu jsou zaviněny cyklickými výkyvy v nabídce a poptávce po službách dopravní společnosti.

4.4.3. Náklady práce na jednoho zaměstnance

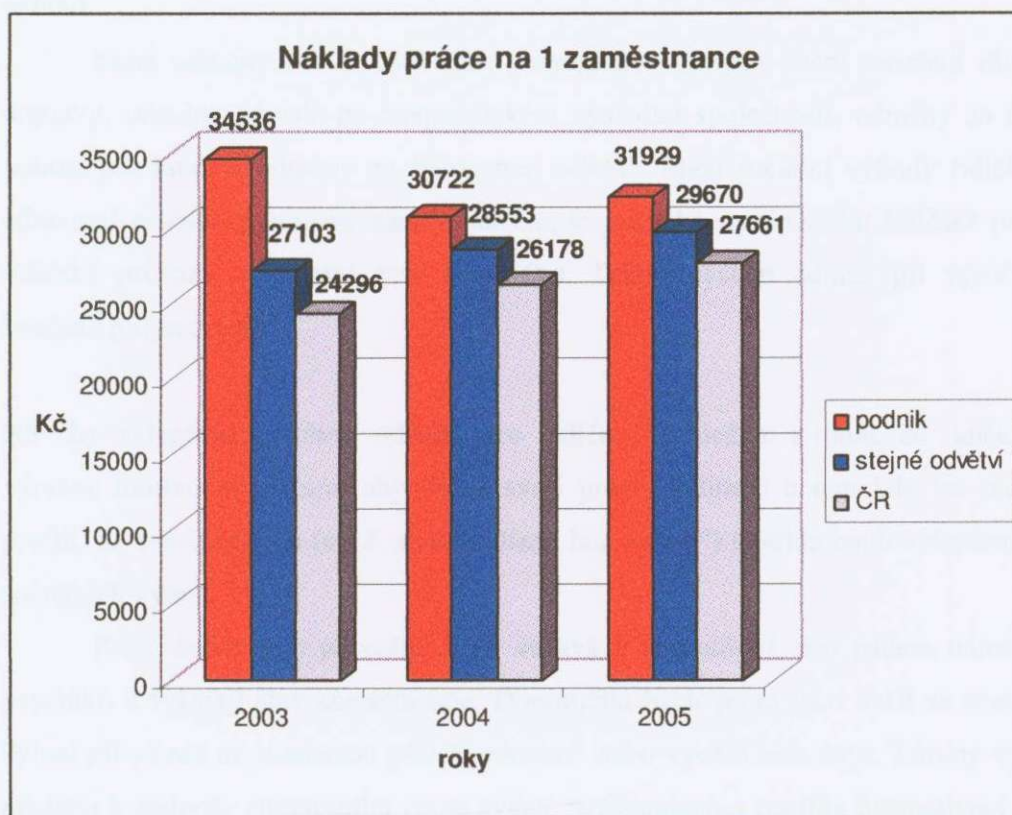
Pro porovnání uvádím náklady práce na jednoho zaměstnance v Kč za měsíc. Porovnávám hodnoty průměrné hodnoty podniku, daného odvětví a hodnoty pro Českou republiku v letech 2003-2005

Z grafu č.6 (viz. níže) je zřejmé že náklady společnosti na jednoho zaměstnance výrazně převyšují jak hodnoty pro stejné odvětví, tak hodnoty pro Českou republiku a to místy téměř až o 30%. Pokud mám porovnávat vývoj těchto nákladů v podniku, tak přílišné výkyvy nezaznamenává, má klesající tendenci. Lze z toho usuzovat, že podniku hledá prostředky jak snížit náklady na zaměstnance a případně tyto úspory vložit do složky odměn.

I přesto, že má podnik podprůměrnou hrubou mzdu (v letech 2005-2006 dle analýzy průměrné hrubé mzdy), má hodně vysoké náklady práce na jednoho

zaměstnance. To je zaviněno především vyplacenými cestovními náhradami, které musí společnost každému zaměstnanci dle zákona vyplácet. Vzhledem k tomu, že se jedná o společnost se zaměřením na dopravu, a to především na přepravu zboží do zahraniční, kde každý zaměstnanec tráví v zahraničí relativně hodně času, zvyšují cestovní náhrady náklady práce za poslední dva roky o 61-73% původní hodnoty (viz. tabulka č.16). Proto zřejmě došlo k snížení pevné tarifní mzdy. Podnik uspoří na nákladech a zaměstnanec má větší příjem z cestovních náhrad. Mzdové náhrady sice nemůžeme považovat za mzdu, ale zaměstnanec je dostává vyplacené a jsou součástí jeho příjmu.

Graf č.6: Náklady práce na 1 zaměstnance v letech 2003-2005 v Kč/měsíc

(podniková dokumentace, www.czso.cz, příloha č.5-6)

Tabulka č.16: Zvýšení nákladů práce o cestovní náhrady

	2003	2004	2005	2006
cestovní náhrady v Kč	8456823	5443820	8267332	7354470
náklady práce bez cestovních náhrad v Kč	19310000	19625000	11273000	11997000
zvýšení nákladů práce o cestovní náhrady v %	44	28	73	61

4.5. Shrnutí systému odměňování ve společnosti a návrhy na vylepšení

Systém odměňování ve společnosti XXX s.r.o. lze těžko posuzovat z hlediska stability či nestability a to vzhledem k tomu, že se jedná o přepravní společnost, kde jsou celkové příjmy stěžejních zaměstnanců (řidičů) závislé na počtu zakázek, které firma má. Každý takovýto zaměstnanec má určenou kombinovanou mzdu a dále jsou mu vypláceny cestovní náhrady, které tvoří za poslední rok téměř polovinu jejich příjmů. Podnik se snaží v rámci úspor na nákladech práce tyto dvě položky mezi sebou kompenzovat, proto také došlo ke snížení pevné tarifní mzdy a zvýšení cestovních náhrad.

Mezi odměny řidičů patří dále jednorázové odměny které navrhuji dispečeri dopravy, odměny závislé na hospodářském výsledku společnosti, odměny za úspory pohonných hmot a odměny za „jízdu bez nehod“. Mezi sociální výhody řidičů patří zdravotní prohlídky hrazené zaměstnancem, stejně jako mezinárodní řidičské průkazy řidičské průkazy a hrazení části stravného. Taktéž systém odměn při výročí je kvalitně propracován.

Návrhy vylepšení systému odměn pro řidiče: Vzhledem k tomu, že řidiče nelze výrazně motivovat k tomu aby dělali svoji práci kvalitněji a tam kde lze motivaci posílit, již posílena byla (např. soutěž „Jízda bez nehod“) navrhl bych vylepšení spíše sociálních výhod.

Práce řidiče je z převážné části sedavá a monotónní, tím pádem náročná na psychiku a fyzický stav zaměstnance. Doporučila bych proto jako další ze sociálních výhod příspěvek na lázeňskou péči či rekreaci nebo využití sick-days. Tím by výrazně přispěla k podpoře zdravotního stavu svých zaměstnanců a posílila by motivaci řidičů setrvat v pracovním poměru s touto společností.

Dále bych navrhl odměny za „věrnost společnosti“ při jubilejních výročí (např. trvání pracovního poměru 5let, 10 let atd.) Touto složkou by mohlo docházet k posílení vazeb a dobrých vztahů mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Společnost by si měla své řidiče „hýčkat“ i z toho důvodu, že jsou hlavním složkou, díky které plyne do firmy zisk, a čím je delší pracovní poměr, tím menší jsou náklady pro zaučování, zaškolení, rekvalifikace apod.

5. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo popsat a zhodnotit systém odměňování ve vybrané společnosti a případně navrhnout prostředky vedoucí k vylepšení tohoto systému tak, aby to mělo prospěch jak pro zaměstnance tak pro podnik.

Společnosti XXX s.r.o. byla od počátku založena jako společnost, která se soustředila především na vnitrostátní a mezinárodní zasilatelství. Vzhledem k tomu, že hlavním zdrojem příjmů společnosti je práce řidičů a dispečerů, byla tato bakalářská práce zaměřena především na odměňování této skupiny zaměstnanců.

Pokud jde o vývoj počtu zaměstnanců, v letech 2003 a 2004 čítala společnost přes 65 zaměstnanců. Následujícího roku došlo k prodeji části vozového parku a propuštění asi dvou desítek zaměstnanců a to z toho důvodu, že přepravní prostředky nebyly plně využívány a náklady spojené s jejich údržbou a s vyplácením mzdových prostředků se staly vyšší než přijatelné. Po těchto změnách ve struktuře se začal zvyšovat přepravní výkon a společnost se mohla začít zaměřovat spíše na ziskovost a přijímala jen lépe placené přepravy.

U zaměstnanců společnosti XXX s.r.o. je uplatňována časová, úkolová a kombinovaná mzda. K odměňování používá převážně kombinovanou mzdu, kterou odměňuje řidiče tuzemské a mezinárodní dopravy. Do systému odměn pro řidiče patří zejména prémie za ušetřené pohonné hmoty, za jízdy bez nehod a za úsporu nákladů, které mohou vznikat při cestách do zahraničí. Mezi sociální výhody patří hrazení zdravotních prohlídek zaměstnavatelem, stejně jako úhrada poplatků za vystavení mezinárodních řidičských průkazů a dále také hrazení části stravného. Dispečeri mezinárodní a tuzemské dopravy jsou odměňováni časovou měsíční mzdou, přičemž prémiová složka může dosahovat až 40% této mzdy. Administrativní pracovníci jsou taktéž odměňováni časovou měsíční mzdou a prémiová složka může dosahovat až 10% této mzdy. Jednotliví zaměstnanci jsou navíc odměňováni jednorázovými odměnami, které navrhuje nadřízený těchto zaměstnanců a dále dle hospodářského výsledku firmy. Mezi další odměny motivující zaměstnance především k setrvání ve společnosti patří odměny za životní výročí a odměny při prvním skončení pracovního poměru.

Dle analýzy vývoje průměrné hrubé mzdy, struktury mzdy a nákladů práce jsme mohli zhodnotit mzdový systém z hlediska odchylek od průměrů uvedených statistickým úřadem. Vývoj mezd ve společnosti je velmi nestabilní a v porovnání s vývojem pro odvětví a pro Českou republiku odlišný. V roce 2003 se průměrná mzda společnosti XXX s.r.o od těchto průměrů výrazně nelišila, avšak v dalších letech nabírala spíše klesající tendenci, přičemž průměrná mzda v ČR má tendenci rostoucí. Za poslední dva roky se průměrná mzda pohybuje okolo 13 000 Kč, což je v průměru asi o 7000 Kč méně než průměrná mzda pro ČR a stejné odvětví.

Struktura průměrné mzdy je téměř shodná se strukturou průměrné mzdy pro kraj Vysočina, liší se jen minimálními odchylkami. Kolem 60% celkové mzdy tvořil základní mzdový tarif a kolem 18% prémiová složka. Od roku 2005, kdy došlo již k zmiňovaným změnám ve společnosti, se zvýšil podíl tarifní mzdy na celkové mzdě a naopak složka premií a odměn výrazně poklesla a to na podíl pohybující se kolem 10%.

Pokud jsme sledovali vývoj nákladů práce, je zřejmé, že tyto náklady na jednoho zaměstnance výrazně převyšují jak hodnoty pro stejné odvětví, tak hodnoty pro Českou republiku a to místy téměř až o 30%. Pokud máme porovnávat vývoj těchto nákladů v podniku, tak přílišné výkyvy nezaznamenává, má spíše klesající tendenci. Lze z toho usuzovat, že podnik se snaží hledat prostředky, jak snížit náklady práce na zaměstnance.

I přesto, že má podnik podprůměrnou hrubou mzdu (v letech 2005-2006 dle analýzy průměrné hrubé mzdy), má velmi vysoké náklady práce na jednoho zaměstnance. To je zaviněno především cestovními náhradami, které musí společnost každému zaměstnanci dle zákona vyplácet. Vzhledem k tomu, že se jedná o společnost se zaměřením na dopravu, a to především na přepravu zboží do zahraničí, kde každý zaměstnanec tráví v zahraničí relativně hodně času, zvyšují cestovní náhrady náklady práce téměř o 75 % původní hodnoty. Proto zřejmě došlo k snížení pevné tarifní mzdy. Podnik uspořídá na nákladech a zaměstnanec má větší příjem z cestovních náhrad. Mzdové náhrady sice nemůžeme považovat za mzdu, ale zaměstnanec je dostává vyplacené a jsou součástí jeho příjmu.

Systém odměňování ve společnosti XXX s.r.o. lze těžko posuzovat z hlediska stability či nestability a to vzhledem k tomu, že se jedná o přepravní společnost, kde jsou celkové příjmy stěžejních zaměstnanců (řidičů) závislé na počtu zakázek, které firma má. Každý takovýto zaměstnanec má určenou kombinovanou mzdu a dále jsou

mu vypláceny cestovní náhrady, které tvoří za poslední rok téměř polovinu jejich příjmů. Podnik se snaží v rámci úspor na nákladech práce tyto dvě položky mezi sebou kompenzovat a proto také došlo ke snížení pevné tarifní mzdy s nárůstem zakázek a zvýšením cestovních náhrad. Tímto sice dochází ke krácení mzdových prostředků, ale nedochází ke krácení z hlediska celkových příjmů zaměstnance.

Motivační systém zaměstnanců je vcelku dobře propracovaný a i přesto, že se jedná o druh činnosti, kde motivační aspekty nemohou být nějak rozsáhleji vypracovány, snažil se podnik tuto složku nezanedbat a udržuje si své zaměstnance v trvalém pracovním poměru možnými dostupnými prostředky. Navržené změny, které mohou v tomto směru nastat, by mohly ještě více posílit kladným směrem vztah ke společnosti, což by vedlo ke spokojenosti zaměstnance se svojí prací, k zvýšení kvality odvedené práce a tím pádem i ke spokojenosti zaměstnavatele.

Vzhledem k tomu, že řidiče nelze výrazně motivovat k tomu aby dělali svoji práci kvalitněji a tam kde lze motivaci posílit, již posílena byla (např. soutěž „Jízda bez nehod“) došlo k návrhu na vylepšení spíše sociálních výhod.

Mezi hlavní doporučení patří :

- Příspěvek na lázeňskou péči či rekreaci nebo využití sick-days,
- zavedení věrnostních odměn,
- zvýšení motivace pro dispečery - zavedením odměn za realizovanou (získanou) zakázku či při úsporách nákladů v souvislosti s dobrou dispečerskou prací.

Z uvedených údajů je patrné, že systém odměňování a motivace je v podniku velmi dobře zaveden, avšak i zde se najde prostor na možné zlepšení vedoucí k efektivnějšímu fungování mzdové systému v podniku. Aplikovatelnost těchto doporučení je ovšem závislá na ekonomických možnostech firmy.

6. SEZNAM LITERATURY

Odborná literatura:

1. **ARMSTRONG, M.** Řízení lidských zdrojů. Praha: Granda Publishing a.s., 2002.
856 s. ISBN 80-247-0469-2
2. **HAGEMANNOVÁ, G.** Motivace. Praha: Victoria Publishing, 1995. 208 s.
ISBN 80-85865-13-0
3. **KLEIBL, J., DVOŘÁKOVÁ, Z. ŠUBRT, B.,** Řízení lidských zdrojů. Praha: C. H. Beck, 2001. 264 s. ISBN 80-7179-389-2
4. **KLEIBL, J., HÜTTLOVÁ, E., DVOŘÁKOVÁ, Z.** Stimulace pracovníků a tvorba
mzdových soustav. 2.vyd. Praha: VŠE, 1998. ISBN 80-7079-202-7
5. **KOCOUREK, J., TRYLČ, L.** Mzda, plat a jiné formy odměňování za práci v ČR.
4.aktualizované a doplněné vydání. Praha: ANAG , 2004. xxx s. ISBN 80-7263-226-4
6. **KOUBEK, J.** Řízení lidských zdrojů. 3.přepracované vyd. Praha: Management
Press, 2001. ISBN 80-7261-033-3
7. **KRNINSKÁ,R.** Řízení lidských zdrojů. České Budějovice: Skripta ZF JU, 2002.
187 s. ISBN 80-7040-581-3
8. **LIVIAN, F.Y., PRAŽSKÁ, L.** Řízení lidských zdrojů. Praha: HZ,1997. 148 s. ISBN
80-86009-19-x (brož.)

Periodiky:

9. **BOŘIVOJ, Š.** Jak se lze odchýlit od zákona-co je dovoleno a co zakázáno?: Nové
pojetí zákoníku práce. ECONOM, 2007, č. 10, příloha str.2-5
10. **CHLÁDKOVÁ, A.** Jak se lze odchýlit od zákona-co je dovoleno a co zakázáno?:
Odměňování zaměstnanců. ECONOM, 2007, č. 10, příloha str. 12-14

www stránky:

- 11. Minimální mzda od 1.1.2007** [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [20.12.2006] [cit.29.3.2007]. Dostupný na www: <http://www.mpsv.cz/cs/3316>
- 12. Obecné principy odměňování** [online]. Ministerstvo vnitra České republiky – Úsek pro reformu veřejné správy, [30.1.2001] [cit.29.3.2007]. Dostupný na www: http://www.mvcr.cz/reforma/zpravy/priprava/m_odmen.html
- 13. Pracovněprávní předpisy** [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [13.3.2007] [cit.29.3.2007]. Dostupný na www: <http://www.mpsv.cz/cs/6#ppred>
- 14. Tisková zpráva** [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [27.6.2006] [cit.29.3.2007]. Dostupný na www: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2896/270606b.pdf>
- 15. Vývoj minimální mzdy od jejího zavedení v roce 1991** [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, [20.12.2006] [cit.29.3.2007]. Dostupný na www: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

7. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č.1:** Zaměstnanci a jejich průměrné hrubé měsíční mzdy v národním hospodářství (bez podlimitních ekonomických subjektů) podle odvětví OKEČ a velikostních skupin ekonomických subjektů
- Příloha č.2:** Struktura průměrné hrubé měsíční mzdy v regionech- rok 2003
- Příloha č.3:** Struktura průměrné hrubé měsíční mzdy v regionech -rok 2004
- Příloha č.4:** Struktura průměrné hrubé měsíční mzdy v regionech- rok 2005
- Příloha č.5:** Struktura nákladů práce v letech 1994 až 2005 (bez resortů MO a MV)
- Příloha č.6:** Náklady práce v letech 1994 až 2005 podle odvětví

Příloha č.1.

TRH PRÁCE

10-4. Zaměstnanci a jejich průměrné hrubé měsíční mzdy v národním hospodářství (bez podlimitních ekonomických subjektů) podle odvětví OKEČ a velikostních skupin ekonomických subjektů¹⁾

v tis. fyzických osob, Kč

Odvětví, velikostní skupina	Zaměstnanci (průměrné počty) <i>Average number of employees</i>			Průměrné hrubé měsíční mzdy <i>Average monthly gross wages</i>		
	2003	2004	2005 ¹⁾	2003	2004	2005 ¹⁾
Celkem	3 225,3	3 199,3	3 226,4	16 917	18 041	19 024
v tom:						
A Zemědělství, myslivost, lesnictví	137,1	126,4	120,4	12 016	13 140	13 879
B Rybolov a chov ryb	1,5	1,5	1,3	14 474	14 683	15 986
PRŮMYSL CELKEM (C až E)	1 154,2	1 147,8	1 152,7	16 308	17 532	18 347
v tom:						
C Těžba nerostných surovin	48,4	45,9	44,2	19 717	21 247	22 502
D Zpracovatelský průmysl	1 041,6	1 040,2	1 050,5	15 842	17 067	17 854
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	64,2	61,7	58,0	21 287	22 603	24 119
F Stavebnictví	165,6	162,5	163,2	16 847	18 055	18 933
G Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	262,6	264,0	284,0	17 096	18 263	18 949
H Ubytování a stravování	46,9	48,2	50,3	12 389	12 997	13 434
I Doprava, skladování a spoje	264,8	259,1	254,6	18 266	19 408	20 561
J Finanční zprostředkování	65,4	64,2	63,8	33 200	35 552	37 366
K Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	198,1	201,7	213,2	18 365	19 611	21 097
L Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	300,6	295,7	294,3	19 486	20 489	22 299
M Vzdělávání	293,8	291,0	285,0	15 311	16 416	17 186
N Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	226,2	225,3	230,0	16 311	16 755	17 511
O Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	108,5	111,9	113,6	13 993	14 781	15 716
Z celku ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci	3 134,9	3 100,6	3 134,8	17 007	18 144	19 164
v tom:						
s 20 až 49 zaměstnanci	534,5	521,7	516,9	15 334	16 409	17 213
s 50 až 249 zaměstnanci	981,0	974,5	1 009,1	15 928	17 001	17 922
s 250 a více zaměstnanci	1 619,4	1 604,4	1 608,8	18 213	19 402	20 571

¹⁾ bez podnikatelských subjektů do 19 zaměstnanců - podrobněji viz

"Poznámky k tabulkám" v úvodu této části kapitoly

¹⁾ předběžné údaje

[http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/2400222038/\\$File/10A04.xls](http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/2400222038/$File/10A04.xls)

REGION	Struktura průměrné mzdy						
	hrubá mzda v Kč	z toho složky mzdy v %					
		základní složka	prémie, odměny	příplatky za přesčas	příplatky ostatní	náhrady mzdy	odměny za pohotovost
PRAHA	26 502	67,5	17,4	0,6	4,6	9,6	0,3
STŘEDNÍ ČECHY	19 128	67,1	14,6	0,7	7,0	10,2	0,3
JIHOZÁPAD	17 978	64,2	17,4	0,9	6,6	10,6	0,3
SEVEROZÁPAD	18 021	65,5	15,5	0,7	7,4	10,5	0,3
SEVEROVÝCHOD	17 675	63,9	17,1	0,8	7,2	10,6	0,4
JIHOVÝCHOD	17 795	65,4	16,2	0,8	6,4	10,8	0,4
STŘEDNÍ							
MORAVA	17 910	65,4	17,3	0,9	5,5	10,6	0,3
OSTRAVSKO	18 180	64,5	16,0	0,9	7,6	10,6	0,3
Hl. m. Praha	26 502	67,5	17,4	0,6	4,6	9,6	0,3
Středočeský kraj	19 128	67,1	14,6	0,7	7,0	10,2	0,3
Jihočeský kraj	17 305	63,4	17,9	0,9	6,9	10,6	0,3
Plzeňský kraj	18 720	65,1	16,9	1,0	6,3	10,5	0,3
Karlovarský kraj	17 549	66,6	14,6	0,7	7,1	10,7	0,3
Ústecký kraj	18 199	65,2	15,8	0,8	7,6	10,4	0,4
Liberecký kraj	17 787	62,4	17,8	0,9	8,0	10,5	0,4
Královéhradecký							
kraj	17 686	63,3	17,9	0,8	7,0	10,6	0,4
Pardubický kraj	17 561	65,9	15,4	0,7	6,8	10,8	0,4
Vysočina	16 718	64,5	17,1	0,8	5,9	11,0	0,7
Jihomoravský kraj	18 289	65,8	15,8	0,8	6,6	10,7	0,3
Olomoucký kraj	17 893	65,4	16,4	0,7	6,3	10,9	0,4
Zlínský kraj	17 927	65,4	18,3	1,0	4,8	10,4	0,2
Moravskoslezský							
kraj	18 180	64,5	16,0	0,9	7,6	10,6	0,3

<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/3109-04- v roce 2003>

OBLAST REGION	Struktura průměrné mzdy						
	hrubá mzda v Kč	z toho složky mzdy v %					
		základní složka	prémie, odměny	příplatky za přesčas	příplatky ostatní	náhrady mzdy	odměny za pohotovost
PRAHA	26 972	66,90	15,63	0,53	7,76	8,84	0,34
STŘEDNÍ ČECHY	20 324	66,95	14,89	0,80	7,06	10,05	0,25
JIHOZÁPAD	18 941	65,40	16,98	0,95	5,94	10,45	0,27
SEVEROZÁPAD	18 790	66,29	15,58	0,72	6,80	10,32	0,30
SEVEROVÝCHOD	18 372	65,28	16,76	0,78	6,19	10,65	0,34
JIHOVÝCHOD	18 906	66,73	16,22	0,80	5,69	10,31	0,25
STŘEDNÍ MORAVA	18 774	66,99	16,21	0,96	5,06	10,53	0,24
OSTRAVSKO	19 100	64,71	16,46	0,96	6,90	10,71	0,26
Hl. m. Praha	26 972	66,90	15,63	0,53	7,76	8,84	0,34
Středočeský kraj	20 324	66,95	14,89	0,80	7,06	10,05	0,25
Jihočeský kraj	18 533	64,32	18,12	0,91	5,77	10,61	0,28
Plzeňský kraj	19 359	66,47	15,87	0,99	6,10	10,30	0,27
Karlovarský kraj	18 070	66,95	14,45	0,65	7,28	10,44	0,23
Ústecký kraj	19 120	66,01	16,06	0,75	6,59	10,27	0,32
Liberecký kraj	18 826	63,04	17,95	0,92	6,88	10,92	0,29
Královéhradecký kraj	18 394	64,95	16,74	0,77	6,49	10,67	0,38
Pardubický kraj	17 979	67,55	15,78	0,66	5,26	10,41	0,34
Vysočina	18 360	64,56	17,21	0,86	6,21	10,80	0,35
Jihomoravský kraj	19 154	67,67	15,79	0,77	5,46	10,09	0,21
Olomoucký kraj	18 908	66,84	15,83	0,82	5,55	10,66	0,30
Zlínský kraj	18 642	67,13	16,59	1,10	4,58	10,41	0,18
Moravskoslezský kraj	19 100	64,71	16,46	0,96	6,90	10,71	0,26

http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/publ/3109-05-za_rok_2004

OBLAST REGION	Struktura průměrné mzdy						
	hrubá mzda v Kč	z toho složky mzdy v %					
		základní složka	prémie, odměny	příplatky za přesčas	příplatky ostatní	náhrady mzdy	odměny za pohotovost
PRAHA	28 260	67,54	15,10	0,53	8,11	8,36	0,36
STŘEDNÍ ČECHY	21 579	67,79	14,92	0,79	6,82	9,47	0,21
JIHOZÁPAD	19 787	66,13	16,45	0,95	6,15	10,03	0,29
SEVEROZÁPAD	19 356	66,78	14,94	0,76	7,20	9,98	0,34
SEVEROVÝCHOD	19 290	66,06	16,62	0,76	6,17	10,06	0,33
JIHOVÝCHOD	19 799	66,81	16,33	0,68	6,09	9,79	0,31
STŘEDNÍ MORAVA	19 561	66,90	17,09	0,86	4,91	10,01	0,23
OSTRAVSKO	19 838	65,14	15,87	0,98	7,36	10,36	0,29
Hl. m. Praha	28 260	67,54	15,10	0,53	8,11	8,36	0,36
Středočeský kraj	21 579	67,79	14,92	0,79	6,82	9,47	0,21
Jihočeský kraj	19 333	65,77	16,85	0,86	6,03	10,17	0,32
Plzeňský kraj	20 253	66,48	16,06	1,03	6,27	9,90	0,26
Karlovarský kraj	18 583	66,69	14,69	0,64	7,56	10,13	0,29
Ústecký kraj	19 677	66,82	15,04	0,81	7,06	9,92	0,36
Liberecký kraj	19 327	64,51	17,67	0,89	6,49	10,11	0,33
Královéhradecký kraj	19 429	65,55	16,44	0,74	6,83	10,09	0,34
Pardubický kraj	19 105	67,99	15,88	0,67	5,17	9,98	0,31
Vysočina	18 715	65,23	17,00	0,81	6,38	10,25	0,33
Jihomoravský kraj	20 272	67,44	16,06	0,63	5,97	9,60	0,31
Olomoucký kraj	19 351	67,08	16,78	0,75	5,06	10,08	0,25
Zlínský kraj	19 786	66,73	17,43	0,98	4,74	9,93	0,20
Moravskoslezský kraj	19 838	65,14	15,87	0,98	7,36	10,36	0,29

http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/publ/3109-06-za_rok_2005

**Struktura nákladů práce v letech 1994 až 2005
(bez resortů MO a MV)**

	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Mzdy	6 546	9 208	10 969	12 623	13 658	14 494	15 361	16 560	17 647
Náhrady mzdy	694	1 032	1 201	1 368	1 570	1 676	1 760	1 911	1 949
Přímé náklady	7 240	10 240	12 170	13 991	15 228	16 170	17 121	18 471	19 596
Sociální požitky celkem	220	280	318	339	402	416	416	443	528
příspěvky na bydlení	14	9	9	11	13	9	10	10	14
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	19	35	41	49	94	92	98	115	179
příspěvky na stravování	92	146	169	194	207	224	217	229	243
výdaje ze soc. fondu	64	73	84	75	81	87	86	80	86
ostatní	31	17	15	10	7	4	5	9	6
Sociální náklady a výdaje celkem	2 618	3 680	4 331	5 208	5 711	6 129	6 476	6 987	7 196
zákonné příspěvky na sociální zabezpečení	2 551	3 572	4 209	5 041	5 525	5 905	6 206	6 727	6 870
nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vč. vyrovnání za nemoc, placené zaměstnavatelem	14	29	36	54	78	100	125	138	170
odstupné	44	56	54	72	83	101	123	103	129
ostatní sociální dávky	9	23	32	41	25	23	22	19	27
Personální náklady	169	224	210	245	265	268	307	305	372
Daně a dotace	-3	-9	-15	-19	-12	-27	-24	-28	-31
Nepřímé náklady	3 004	4 175	4 844	5 773	6 366	6 786	7 175	7 707	8 065
Náklady práce celkem	10 244	14 415	17 014	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 661

[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/59002CDC24/\\$File/311306a3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/59002CDC24/$File/311306a3.pdf)

Náklady práce v letech 1994 až 2005 podle odvětví

Odvětví	Náklady práce na 1 zaměstnance (Kč/měsíc)								Index r.2004 =100%
	1994	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Zemědělství a myslivost; lesnictví	8 592	11 914	14 627	15 972	17 114	17 347	19 318	20 420	105,7
Rybolov a chov ryb	10 691	15 669	17 568	18 964	19 934	20 255	22 377	22 623	101,1
Těžba nerostných surovin	12 568	19 498	24 813	26 202	28 021	29 297	31 049	32 079	103,3
Zpracovatelský průmysl	9 576	14 817	18 927	20 259	21 592	22 714	24 464	25 406	103,9
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	12 090	19 193	25 307	27 365	29 642	31 500	33 541	36 594	109,1
Průmysl celkem	9 943	15 356	19 581	20 922	22 306	23 470	25 201	26 247	104,2
Stavebnictví	10 861	15 448	19 162	20 730	22 661	22 520	24 824	25 449	102,5
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu	10 587	15 629	20 977	22 813	23 654	23 657	27 703	28 711	103,6
Ubytování a stravování	8 676	11 042	15 999	16 094	15 650	16 126	17 362	18 162	104,6
Doprava, skladování, pošty a spoje	9 753	16 348	21 541	23 732	25 824	27 103	28 553	29 670	103,9
Finanční zprostředkování	17 700	26 811	37 615	42 320	44 654	49 509	51 925	54 781	105,5
Činnosti v oblasti nemovitosti a pronájmu; podnikatelské činnosti	12 119	18 445	22 383	25 796	25 450	26 909	28 587	34 844	121,9
Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (bez resortů MO a MV)	12 574	16 827	20 765	22 361	24 382	28 080	29 334	30 946	105,5
Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (včetně resortů MO a MV)	.	.	22 125	24 231	26 612	29 744	31 007	33 445	107,9
Vzdělávání	9 510	14 157	16 683	18 051	20 028	22 569	24 371	25 968	106,6
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	9 784	13 959	17 204	19 446	22 261	23 975	23 984	24 972	104,1
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9 189	13 857	17 234	19 715	19 134	20 647	21 843	22 389	102,5
Č R c e l k e m (bez resortů MO a MV)	10 244	15 499	19 764	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	105,7
Č R c e l k e m (včetně resortů MO a MV)	.	.	19 905	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	106,1

[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/59002CDC24/\\$File/311306a3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/59002CDC24/$File/311306a3.pdf)